

Ministerie van Klimaat en
Groene Groei

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Klimaat

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Ons kenmerk

DGKE-K / 94317773

Bijlage(n)

5

Datum 10 december 2024

Betreft Aanbieding ontwerpbesluit tot wijziging Besluit gefluoreerde
broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u aan het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen in verband met de uitvoering van de verordeningen (EU) 2024/573 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en (EU) 2024/590 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen. Voor de inhoud van het ontwerpbesluit verwijst ik u naar de ontwerp-nota van toelichting.

De voorlegging geschiedt in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure van artikel 21.6, vierde lid, van de Wet milieubeheer en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het ontwerpbesluit voordat het ontwerpbesluit aan de Afdeling advisering van de Raad van State zal worden voorgelegd en vervolgens zal worden vastgesteld.

Op grond van deze voorhangprocedure geschiedt de voordracht aan de Koning ter verkrijging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit niet eerder dan vier weken nadat het ontwerpbesluit aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd. Op grond van aanwijzing 2.38 van de Aanwijzingen voor de regelgeving wordt deze termijn in verband met het kerstreces van uw Kamer verlengd tot en met 31 januari 2025.

Een gelijkkluidende brief heb ik gezonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Sophie Hermans
Minister van Klimaat en Groene Groei

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Auteur

TER BESLISSING

Datum

28 november 2024

Kenmerk

DGKE-K / 95747135

Bijlage(n)

7

nota

Kamerbrieven voorhang wijziging Besluit F-gassen
en OAS

Parafenroute

Aanleiding

Op 6 december heeft de ministerraad ingestemd met uw voorstel voor deze wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, ter uitvoering van twee herziene Europese verordeningen. Het ontwerpbesluit kan nu i.h.k.v. een voorhangprocedure aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer worden aangeboden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van het ontwerpbesluit aan beide Kamers en daartoe te ondertekenen:

- Voorhangbrief Tweede Kamer
- Voorhangbrief Eerste Kamer

Kernpunten

- Het ontwerpbesluit wordt op grond van artikel 21 lid 6 Wet milieubeheer gelijktijdig gepubliceerd in de Staatscourant, waarmee eenieder de gelegenheid wordt geboden opmerking over het ontwerpbesluit te maken.
- Er is sprake van één op één uitvoering van de Europese verordeningen inzake gefluoreerde broeikasgassen en inzake de ozonlaag afbrekende stoffen.
- Binnen de beleidsruimte die de verordeningen ter invulling aan de lidstaten laten, zijn enkele keuzes gemaakt die in deze nota worden benoemd.

Toelichting

Aanleidingen voor de wijziging

- Gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) en Ozonlaagafbrekende stoffen (OAS) zijn chemische stoffen die vooral worden gebruikt als koudemiddel en isolatiegas in onder andere warmtepompen, airco's, koelapparatuur en

bouwschuimen. Veel van deze gassen hebben een hoog tot zeer hoog klimaatopwarmend effect.

- OAS zijn onder het mondiale Montreal Protocol al vrijwel verboden in de EU, de OAS-verordening richt zich op regulering van uitzonderingen en oude toepassingen.
- De F-gassenverordening richt zich op regulering en vermindering van de hoeveelheid F-gassen op de markt en op het tegengaan van lekkages.
- Beide verordeningen zijn in maart 2024 herzien en daarbij aangescherpt. Zo daalt van de grootste categorie gassen de hoeveelheid die op de markt mag worden gebracht sneller en is vanaf 2050 nul, zijn meer toepassingen verboden en moeten lidstaten hun kwalificatiestelsel voor installateurs uitbreiden.

Hoofddlijnen van de wijziging

- De verordeningen werken rechtstreeks, maar om de verboden en verplichtingen voor maatschappelijke actoren handhaafbaar te maken voor de nationale toezichthouders, worden ze aangewezen.
- Voor meer toepassingen moeten installateurs en monteurs een kwalificatie hebben. Daartoe worden de grondslagen van het nationale kwalificatiesysteem aangepast. De details worden verwerkt in lagere regelgeving.
- De kwalificatie is niet langer oneindig geldig. Voor certificaten is gekozen voor hercertificering in plaats van opfriscursus, als meest lastenluwe optie.
- De certificeringsplicht geldt ook voor bepaalde toepassingen van alternatieve gassen, de zogeheten natuurlijke koudemiddelen (zoals CO₂, ammoniak en propaan), vanwege veiligheidsrisico's. Om overstaplasten te beperken, is gekozen om bestaande marktgebaseerde certificeringssystemen voorlopig te accepteren als gelijkwaardig.
- Om de toezichtsmogelijkheden te verbeteren, is een verplichting opgenomen om gegevens aan te leveren aan een nog op te zetten nationale databank. Exploitanten moeten deze gegevens over de in hun apparatuur gebruikte gassen en over het onderhoud reeds bijhouden. Dit gebeurt vaak al digitaal, zodat de lasten voor bedrijven zeer gering of positief zullen zijn. Digitalisering biedt hen namelijk beter inzicht en kan dus onderhoudskosten voorkomen. Ook kan de databank helpen bij de verplichting om als lidstaat meer inzicht te krijgen in emissies.
- Om de handhavingsmogelijkheden te verbeteren, is een bepaling opgenomen waarmee eigenaren ook verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor een overtreding als zij een full-service-contract hebben afgesloten met een installateur. Zo kan de toezichthouder de eigenaar aanspreken als die de adviezen van de installateur niet opvolgt en bijvoorbeeld vervanging van een lekkend apparaat steeds uitstelt.

Toetsing

- Het Adviescollege Toetsing Regeldruk heeft geadviseerd installateurs de keuze te laten welke vorm van kwalificatie zij kiezen, als de verordeningen niet certificering verplicht stellen. Dit advies is gevolgd voor de werkzaamheden met nieuwe kwalificatieverplichtingen en is aanleiding geweest om voor enkele werkzaamheden de bestaande nationale certificeringsplicht te laten vervallen.

- De Inspectie Leefomgeving & Transport heeft getoetst op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid. Eén advies is verwerkt in het wijzigingsbesluit, de andere adviezen worden op andere manieren opgepakt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De namen en contactgegevens van ambtenaren, in deze beslisnota en in de bijlagen ILT HUF toets-brief en ILT HUF toets-bijlage.

De bovenstaande informatie wordt niet openbaar op grond van bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Besluit van , houdende wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en enkele andere besluiten in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 en Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1005/2009

(... 2024)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Klimaat en Groene Groei van, nr. WJZ.....;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van nr.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Klimaat en Groene Groei van, nr. WJZ.....;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b komt te luiden:
b. *F-gassenverordening*: Verordening ;.
2. Onderdeel c komt te luiden:
c. *Onze Minister*: Onze Minister van Klimaat en Groene Groei;
3. Onderdeel d komt te luiden:
d. *Verordening ozonlaagafbrekende stoffen*: Verordening .

B

Na artikel 2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2a

Voor de toepassing van dit besluit wordt een eigenaar aangewezen als zijnde eveneens verantwoordelijk voor de verplichtingen van een exploitant indien hij de feitelijke macht over het technisch functioneren van de onder de F-gassenverordening vallende producten, apparatuur of inrichtingen contractueel heeft overgedragen aan een dienstverlener.

C

Artikel 3 komt als volgt te luiden:

Artikel 3

Onze Minister is de bevoegde autoriteit, bedoeld in de artikelen 4, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 28, 29 en 31 van de F-gassenverordening.

D

Artikel 4 komt als volgt te luiden:

Artikel 4

Het is verboden te handelen in strijd met de volgende bepalingen van de F-gassenverordening:

- a. artikel 4;
- b. artikel 5, eerste lid, in verbinding met artikel 5, tweede tot en met vierde lid en zesde lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 5, eerste lid, tweede, derde en vierde alinea en vijfde lid van de F-gassenverordening;
- c. artikel 6;
- d. artikel 7, eerste lid, in verbinding met artikel 7, tweede lid;
- e. artikel 7, derde lid, in verbinding met artikel 11, zesde lid;
- f. artikel 7, vierde lid, in verbinding met artikel 11, zevende lid;
- g. artikel 7, vijfde lid;
- h. artikel 8, eerste lid, in verbinding met artikel 8, tweede, derde, vierde en vijfde lid;
- i. artikel 8, zesde tot en met elfde lid;
- j. artikel 10, eerste, tweede en twaalfde lid;
- k. artikel 11, eerste lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 11, eerste lid, tweede, vierde en vijfde alinea en tweede lid, van de F-gassenverordening;
- l. artikel 11, eerste lid, derde alinea, eerste volzin, in verbinding met artikel 11, eerste lid, eerste alinea en met bijlage IV. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 11, eerste lid, derde alinea, tweede en derde volzin, van de F-gassenverordening;
- m. artikel 11, derde lid, eerste alinea, eerste en tweede volzin, in verbinding met artikel 11, derde lid, tweede alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 11, derde lid, eerste alinea, derde volzin, van de F-gassenverordening;
- n. artikel 11, vierde lid, zesde lid, eerste alinea, zevende en achtste lid;
- o. artikel 12, eerste lid en derde lid, derde alinea, in verbinding met artikel 12, derde lid, eerste en tweede alinea, en vierde lid;
- p. artikel 12, tweede lid, in verbinding met artikel 11, vijfde lid, en artikel 16, vierde lid;
- q. artikel 12, vijfde tot en met dertiende, vijftiende en zestiende lid;
- r. artikel 12, veertiende lid, eerste alinea, in verbinding met artikel 12, achtste tot en met twaalfde lid;
- s. artikel 13, eerste, tweede, achtste en achttiende lid;
- t. artikel 13, derde lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 13, derde lid, tweede, derde en vierde alinea, van de F-gassenverordening;
- u. artikel 13, vierde lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 13, vierde lid, tweede alinea, en zesde lid van de F-gassenverordening;
- v. artikel 13, vijfde lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 13, vijfde lid, tweede en derde alinea, en zesde lid, van de F-gassenverordening;
- w. artikel 13, zevende lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 13, zevende lid, derde alinea, van de F-gassenverordening;
- x. artikel 13, negende lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 13, tiende tot en met zeventiende lid, van de F-gassenverordening;
- y. artikel 13, negentiende lid in verbinding met artikel 13, twintigste lid;

z. artikel 14, tweede lid. Dit verbod is niet van toepassing in het geval, genoemd in artikel 14, vijfde lid, eerste volzin, van de F-gassenverordening;

aa. artikel 16, eerste lid, in verbinding met artikel 16, vijfde en zesde lid, artikel 17 en artikel 21, vierde lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 16, tweede lid en vierde lid, van de F-gassenverordening;

ab. artikel 19, eerste lid, in verbinding met artikel 19, tweede, derde en vijfde lid, en artikel 21, vierde lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 19, zesde lid, van de F-gassenverordening;

ac. artikel 20, vierde lid, in verbinding met artikel 18, derde lid, eerste alinea;

ad. artikel 21, eerste lid, tweede alinea, en derde lid, tweede volzin;

ae. artikel 22, eerste lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen, genoemd in artikel 22, eerste lid, tweede alinea, van de F-gassenverordening;

af. artikel 22, derde lid, eerste alinea. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 22, derde lid, tweede alinea, en vierde lid, van de F-gassenverordening;

ag. artikel 22, vijfde lid;

ah. artikel 23, derde, zesde tot en met achtste lid, tiende lid, tweede alinea en twaalfde lid, derde alinea;

ai. artikel 25, eerste lid, in verbinding met artikel 25, vierde lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 25, derde en vijfde lid, van de F-gassenverordening; en

aj. artikel 26.

E

Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "artikel 2 van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2068 van de Commissie van 17 november 2015 (PbEU L 301)" vervangen door "artikel 1 van Uitvoeringsverordening (EU) 2024/2174 van de Europese Commissie van 2 september 2024".
2. In het vierde lid wordt "artikelen 3, eerste lid, en 5 van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2067 van de Europese Commissie van 17 november 2015 (PbEU L 301)" vervangen door "artikelen 3, eerste lid, eerste volzin en 5 van Uitvoeringsverordening (EU) 2024/2215 van de Europese Commissie van 6 september 2024".
3. In het negende lid wordt "uitvoeringsverordening (EU) 1191/2014" vervangen door "Uitvoeringsverordening (EU) 2024/2195 van de Europese Commissie van 4 september 2024".

F

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Voor de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 10, eerste lid, eerste alinea, van de F-gassenverordening, alsmede voor de terugwinning van gefluoreerde broeikasgassen uit klimaatregelingsapparatuur in motorvoertuigen die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2006/40/EG vallen, beschikt een natuurlijk persoon over een certificaat dat is verleend door een instelling die daartoe beschikt over een erkenning.
2. In het tweede lid wordt "artikel 10, zesde lid" vervangen door "artikel 10, tweede lid".
3. In het derde lid, onderdeel a, wordt ", respectievelijk het verkrijgen en behouden," vervangen door "en behouden".
4. In het derde lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

e. de eisen aan een natuurlijk persoon voor het verkrijgen en behouden van een opleidingsattest als bedoeld in artikel 10, eerste lid, tweede alinea, van de F-gassenverordening.

5. In het vierde lid wordt "de artikelen 4, derde lid, en 5" vervangen door "de artikelen 5, zesde lid, en 6".

6. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Het bepaalde in het eerste lid en tweede lid geldt niet voor taken en werkzaamheden aan apparatuur waarvoor nog geen eisen als bedoeld in het derde lid, onderdeel a, zijn gesteld.

G

Na artikel 6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6a

1. De gegevens, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de F-gassenverordening worden verstrekt aan Onze Minister middels opname van de gegevens in een door Onze Minister aangewezen elektronische databank.

2. In aanvulling op het eerste lid wordt tevens de oorzaak van elke lekkage verstrekt als deze kon worden vastgesteld.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over:

- a. de vorm van de in het eerste en tweede lid bedoelde gegevens;
- b. de wijze waarop de gegevens moeten worden opgesteld en bijgehouden;
- c. de termijnen waarbinnen de gegevens moeten worden verstrekt;
- d. overige aspecten met betrekking tot de uitvoering van het eerste lid.

4. Bij ministeriële regeling kunnen exploitanten van bepaalde apparatuur worden uitgezonderd van de verplichting bedoeld in het eerste lid.

H

Artikel 7 komt als volgt te luiden:

Artikel 7

Onze Minister is de bevoegde autoriteit, bedoeld in de artikelen 8 tot en met 10, 13 tot en met 18, 20, 21, 24 tot en met 27 van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen.

I

Artikel 8 komt als volgt te luiden:

Artikel 8

1. Het is verboden te handelen in strijd met de volgende bepalingen van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen:

- a. de artikelen 4, 5, en met gedelegeerde handelingen op grond van artikel 6, tweede, derde en vierde lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, de artikelen 7 tot en met 10, artikel 11, eerste lid, of de artikelen 12 tot en met 14 van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen;
- b. artikel 11, tweede lid, in verbinding met artikel 9;
- c. de artikelen 11, derde lid, 15, 16, tweede, derde, vijfde en tiende lid, 17, derde, zesde, zevende en achtste lid, tiende lid, tweede alinea, en elfde lid, tweede alinea;
- d. artikel 19, eerste en vierde lid, en met gedelegeerde handelingen op grond van artikel 19, tweede lid. Dit verbod is niet van toepassing in de gevallen en onder de voorwaarden, genoemd in artikel 19, derde lid, en in uitvoeringshandelingen op grond van artikel 19, vijfde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen;
- e. artikel 20, eerste tot en met vierde en zesde lid;

f. artikel 20, vijfde lid, in verbinding met artikel 20, eerste tot en met vierde lid en met gedelegeerde handelingen op grond van artikel 20, zevende lid;

g. artikel 21, eerste tot en met vijfde lid, en artikel 24, eerste lid.

2. Het is verboden om chloorfluorkoolstoffen- of chloorfluorkoolwaterstoffenhoudende koel- en vriesapparatuur voor handelsdoeleinden voorhanden te hebben die afkomstig is van particuliere huishoudens of van anderen dan particuliere huishoudens voor zover deze apparatuur naar aard en hoeveelheid vergelijkbaar is met die van particuliere huishoudens.

J

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. Voor de terugwinning van ozonafbrekende stoffen, bedoeld in artikel 20, eerste, vierde en vijfde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen en de controle op lekkage, bedoeld in 21, derde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen, beschikt een natuurlijk persoon over een certificaat dat is verleend door een instelling die daartoe beschikt over een erkenning.

2. Voor installatie, onderhoud of service, reparatie en buitendienststelling van apparatuur of systemen als bedoeld in artikel 20, eerste lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen, die ozonafbrekende stoffen bevat, beschikt zowel de natuurlijk persoon die deze werkzaamheden verricht als de onderneming die deze werkzaamheden voor een derde verricht over een certificaat dat is verleend door een instelling die daartoe beschikt over een erkenning.

2. In het derde lid, onderdeel a, wordt „, respectievelijk het verkrijgen en behouden,“ vervangen door „en behouden“.

3. Het vierde lid komt te luiden:

4. Bij ministeriële regeling kunnen ter uitvoering van artikel 20, achtste lid, en artikel 21, tweede en vijfde lid, van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen nadere regels worden gesteld. Deze regels kunnen inhouden dat bepalingen van de F-gassenverordening van overeenkomstige toepassing zijn op werkzaamheden als bedoeld in het eerste of tweede lid of andere handelingen als bedoeld in artikel 1 van de Verordening ozonlaagafbrekende stoffen.

K

In artikel 12, eerste lid, onder f, wordt „van de registraties die ingevolge artikel 6“ vervangen door „die ingevolge artikel 7“.

L

Aan artikel 18 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Met een certificaat voor een natuurlijk persoon als bedoeld in artikel 6, eerste lid, voor de uitvoering van de taken waarbij uitsluitend ammoniak, een brandbaar koudemiddel of kooldioxide als natuurlijk koudemiddel betrokken is, wordt tot uiterlijk 12 maart 2029 gelijkgesteld een geldig vakbekwaamheidsbewijs afgegeven op grond van een examen waarvoor de eindtermen minimaal gelijkwaardig waren aan de minimeisen zoals beschreven in de betreffende uitvoeringshandeling op grond van artikel 10, achtste lid, van de F-gassenverordening, voor zover het taken en apparatuur betreft waarvoor het vakbekwaamheidsbewijs geldt.

Artikel II

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3.15 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onder a, wordt “een gefluoreerd broeikasgas” vervangen door “een gefluoreerd broeikasgas, afzonderlijk of in een mengsel”.
2. In het tweede lid, onder b, wordt “een gereguleerde stof” vervangen door “een ozonafbrekende stof of een isomeer ervan, afzonderlijk of in een mengsel”.

B

Bijlage I, onder B, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling “verordening gefluoreerde broeikasgassen” komt te luiden:
verordening gefluoreerde broeikasgassen: Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014.
2. De begripsbepaling “verordening ozonlaag afbrekende stoffen” komt te luiden:
verordening ozonlaag afbrekende stoffen: Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1005/2009.

Artikel III

Artikel 1, eerste lid, onderdeel 6, van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen komt te luiden:

6. voorwerpen en preparaten die een ozonafbrekende stof of een isomeer ervan bevatten als bedoeld in Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1005/2009 of een gefluoreerd broeikasgas als bedoeld in Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014;

Artikel IV

Bijlage II bij het Besluit OM-afdoening wordt als volgt gewijzigd:

1. De rij boven feitcode BO 400 komt te luiden:

	Nummers BO 400 – BO 403: Verordening (EU) nr. 2024/573, Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, Verordening (EU) 2024/590 en Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen – Broeikasgassen/Ozonlaag		
--	--	--	--

2. De omschrijving van feitcode BO 400 komt te luiden:

BO 400	het verrichten van installatie, onderhoud of service, reparatie of buitengebruikstelling door een rechtspersoon die daarvoor niet is gecertificeerd	10 lid 2 Verordening (EU) 2024/573 jo. 6 lid 2 Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, resp. 20 lid 1 Verordening (EU) 2024/590 jo. 9 lid 2 Besluit	1/2
--------	---	---	-----

		gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen	
--	--	---	--

3. De omschrijving van feitcode BO 401 komt te luiden:

BO 401	het verrichten van installatie, onderhoud of service, reparatie, buitengebruikstelling, lekcontroles of terugwinning door een natuurlijk persoon die daarvoor niet is gecertificeerd	10 lid 1 Verordening (EU) 2024/573 jo. 6 lid 1 Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, resp. 20 lid 1 Verordening (EU) 2024/590 jo. 9 lid 1 en lid 2 Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen	1/2
--------	--	---	-----

4. De omschrijving van feitcode BO 402 komt te luiden:

BO 402	het met betrekking tot apparatuur die broeikasgassen of ozonlaagafbrekende stoffen bevat niet voorhanden hebben van een register waarin de in artikel 7 lid 1 van Verordening (EU) 2024/573 jo. 4, onderdeel d, Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en/of artikel 21 lid 5 Verordening (EU) 2024/590 jo. 8, onderdeel g, Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, genoemde informatie is opgenomen	7 lid 1 Verordening (EU) 2024/573 jo. 4, onderdeel d, Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen, resp. 21 lid 5 Verordening (EU) 2024/590 jo. 8, onderdeel g, Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen	1/2
--------	--	---	-----

5. Na de rij met feitcode BO 402 wordt een rij ingevoegd, luidende:

BO 403	het verrichten van onderhoud of service, reparatie, lekcontroles of terugwinning door een natuurlijk persoon die daarvoor geen opleidingsattest heeft	10 lid 1 Verordening (EU) 2024/573	1/2
--------	---	------------------------------------	-----

Artikel V

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst, met uitzondering van Artikel I, onderdeel G, dat in werking treedt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

Besluit van , houdende wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en enkele andere besluiten in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 en Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1005/2009

NOTA VAN TOELICHTING

I ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wijzigingsbesluit strekt tot uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 (hierna: F-gassenverordening) en Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1005/2009 (hierna: OAS-verordening). In onderdeel III van deze toelichting is een transponeringstabel opgenomen.

Beide verordeningen hebben tot doel het milieu te beschermen door de uitstoot van gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) respectievelijk ozonlaagafbrekende stoffen (OAS) te verminderen. EU-verordeningen zijn verbindend in al hun onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten. Om een volledige en effectieve toepassing van de genoemde verordeningen in de Nederlandse rechtsorde te verwezenlijken, is een aantal uitvoeringsbepalingen in de nationale regelgeving noodzakelijk. Omdat beide voorgaande verordeningen veel raakvlakken vertoonden, is er in het verleden voor gekozen om de uitvoeringsbepalingen te concentreren in één algemene maatregel van bestuur, het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen (hierna: Besluit F-gassen en OAS)(Stb. 2015, 356). Dat besluit is met dit wijzigingsbesluit gewijzigd. Daarnaast zijn met dit wijzigingsbesluit enkele verwijzingen naar de verordeningen in andere besluiten aangepast. Tegelijk met dit wijzigingsbesluit is de Regeling gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen (hierna: Regeling F-gassen en OAS) aangepast.

In de verordeningen zijn diverse uitvoeringsverordeningen aangekondigd, deels ter wijziging van eerdere uitvoeringsverordeningen. Voor zover de uitvoering van deze uitvoeringsverordeningen bepalingen op het niveau van algemene maatregel van bestuur vergen, zijn deze voor de inmiddels gepubliceerde uitvoeringsverordeningen opgenomen in dit besluit (Onderdeel E) en zullen deze voor later te publiceren uitvoeringsverordeningen middels een tweede wijzigingsbesluit volgen.

De verordeningen vereisen dat enkele nieuwe sanctiemogelijkheden beschikbaar komen voor de handhaving. Daartoe wordt een implementatiewetsvoorstel opgesteld. In het tweede wijzigingsbesluit zullen de onderhavige wetsbepalingen als grondslagen aan het Besluit F-gassen en OAS worden toegevoegd zodat de sancties toepasbaar worden voor de daarin opgenomen verbodsbepalingen en verplichtingen.

2. Hoofdpijnen van de herziene verordeningen

De herziening van beide verordeningen bouwt voort op de beide voorgaande verordeningen. De herzieningen zijn bedoeld om extra emissiereductie te realiseren voor deze sterke broeikasgassen. Dit met het oog op het als Europese Unie bereiken van de bredere klimaatdoelstelling van ten minste 55% emissiereductie in 2030 en klimaatneutraliteit in 2050. Daarnaast is het doel om de Europese regelgeving volledig in overeenstemming te brengen met het Montreal Protocol ter bescherming van de ozonlaag, in het bijzonder het Kigali Amendement inzake fluorkoolwaterstoffen (HFK's). De herzieningen zijn verder bedoeld om de implementatie en de handhaving te verbeteren, om illegale handel en emissies door lekkages effectiever te kunnen aanpakken. Daarnaast worden monitoring en rapportage verbeterd en zijn de verordeningen duidelijker en consistent met elkaar en met andere wetgeving gemaakt.

In de F-gassenverordening is sprake van aanscherpingen en uitbreiding van de werkingssfeer. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Er mogen minder HFK's op de markt worden gebracht, de groep F-gassen met het grootste marktvolume. Het afbouwschema met een periodiek dalende hoeveelheid is aangescherpt en eindigt nu op nul in 2050. In het verlengde hiervan is een afbouwschema voor productie binnen de EU toegevoegd.
- Diverse toepassingen van F-gassen worden verboden, in aanvulling op de lijst van productverboden in de voorgaande verordening. Voor andere toepassingen wordt verplichtingen toegevoegd hoe met de F-gassen om te gaan, zoals lekcontroles en terugwinning, om emissies te voorkomen.
- Voor meer werkzaamheden van installateurs en monteurs gaat een opleidings- of certificeringsplicht gelden, met name in de mobiele sector. Deze plicht gaat ook gelden voor het werken met meer gassen, waaronder onverzadigde fluorkoolwaterstoffen (HFO's) en natuurlijke koudemiddelen¹, zodat men veilig kan omgaan met deze alternatieven voor F-gassen.

In de OAS-verordening is sprake van vereenvoudigingen ter verlaging van de administratieve lasten, omdat de toepassing van ozonlaagafbrekende stoffen reeds is beperkt tot uitzonderingen. Wel bevat de herziening een nieuwe verplichting om OAS terug te winnen uit schuimpanelen die vrijkomen bij het opknappen of slopen van gebouwen en vervolgens te vernietigen. Eenzelfde bepaling staat in de F-gassenverordening voor HFK's in schuimpanelen.

3. Inhoud van het wijzigingsbesluit

3.1 Aanvulling verbodsbepalingen

In de F-gassenverordening en de OAS-verordening zijn diverse bepalingen opgenomen die een bepaalde handelwijze verplichten of verbieden. Ten dele betreft het nieuwe bepalingen, ten dele bepalingen die reeds in de voorgaande verordeningen stonden. De laatste zijn soms wel in een ander artikel(-lid) terecht gekomen. De bepalingen zijn in het Besluit F-gassen en OAS aangewezen zodat ze handhaafbaar zijn (Onderdelen Den I).

3.2 Verbreding kwalificatieplicht

¹ In de nationale regelgeving is de in de Nederlandse praktijk gebruikelijke term koudemiddelen in gebruik, ondanks het feit dat de Nederlandstalige vertalingen van de F-gassenverordening en de voorgaande verordening de term koelmiddelen gebruiken.

Om emissies te voorkomen, is het nodig dat degene die werkzaamheden uitvoert met OAS of F-gassen voldoende is gekwalificeerd. De F-gassenverordening bevat daartoe voor een deel van de werkzaamheden een certificeringsverplichting, voor een deel een verplichting tot het hebben van een opleidingsattest, en voor een deel van de werkzaamheden wordt benoemd dat sprake moet zijn van passende kwalificaties. De certificeringsverplichting geldt in bepaalde gevallen niet alleen voor de natuurlijke personen die werken met de gassen, maar ook voor de rechtspersonen² bij wie zij in dienst zijn. De F-gassenverordening kondigt uitvoeringsverordeningen aan met minimumvoorschriften voor certificaten en opleidingsattesten. Lidstaten hebben vervolgens een jaar om deze te implementeren. De F-gassenverordening biedt de ruimte aan lidstaten om de certificeringsplicht voor meer werkzaamheden dan de genoemde in te voeren. De OAS-verordening verplicht lidstaten minimumeisen te stellen aan de kwalificatie van bij bepaalde werkzaamheden betrokken personeel.

Ook de voorgaande verordeningen bevatten reeds zulke bepalingen. In het verleden is daarom een nationaal certificeringssysteem ingericht, zowel voor F-gassen als voor OAS en voor meer werkzaamheden met F-gassen dan waarvoor de voorgaande verordening certificering verplicht stelde. Dit stelsel is juridisch verankerd in het Besluit F-gassen en OAS, de Regeling F-gassen en OAS, en in enkele Beoordelingsrichtlijnen die zijn vastgesteld door Rijkswaterstaat als beheerder van de certificeringsschema's.

In de F-gassenverordening en de OAS-verordening zijn de kwalificatieverplichtingen uitgebreid. Ten eerste zijn voor meer producten en apparatuur kwalificatieverplichtingen opgenomen. Ten tweede zijn sommige verplichtingen aangescherpt: waar eerst alleen een opleiding of een passende kwalificatie werd vereist, is nu certificering verplicht. Ten derde zijn de verplichtingen nu voor bepaalde werkzaamheden ook van toepassing voor de relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen. Dit laatste is ingegeven door het feit dat dergelijke alternatieven weliswaar geen of een heel laag broeikaseffect hebben, maar vaak wel giftig of ontvlambaar zijn en doorgaans onder hoge druk worden toegepast. Personen moeten dus voldoende gekwalificeerd zijn om risico's zoveel mogelijk te beperken. Ten vierde is een certificaat of opleidingsattest voor natuurlijke personen niet langer levenslang geldig, maar moet dit ten minste om de zeven jaar worden opgefrist door deelname aan een cursus of een evaluatieprocedure.

Behalve uitbreidingen, kennen de kwalificatieverplichtingen ook nieuwe mogelijkheden voor vrijstellingen. De uitvoeringsverordeningen die zijn en worden opgesteld met minimumvoorschriften voor certificaten bieden lidstaten beleidsruimte om een vorm van vrijstellingen te geven. Instellingen kunnen dan een certificaat of opleidingsattest toekennen zonder examen of verplichte opleiding of op basis van een gedeeltelijk examen, als een persoon de betreffende competenties al bezit. Dat ligt bijvoorbeeld voor de hand als de minimumeisen overlappen met nationale verplichtingen op het vlak van veilig werken aan installaties, zoals bij een VCA-certificaat of een las-certificaat.

De bepalingen in het Besluit F-gassen en OAS en de Regeling F-gassen en OAS zijn vanwege deze uitbreidingen aangepast. Daarnaast worden de Beoordelingsrichtlijnen gefaseerd aangepast. Deze fasering is nodig omdat de uitvoeringsverordeningen met te implementeren minimumeisen niet allemaal

² In de nationale regelgeving is hiervoor de term onderneming in gebruik, ondanks het feit dat dit begrip in beide verordeningen en de voorgaande verordeningen op zowel natuurlijke personen als rechtspersonen slaat.

gelijktijdig zijn en worden gepubliceerd, en omdat de toepassing ervan voorbereidingen vergt bij de certificerende instellingen. Voor de beleidskeuze om vrijstellingen toe te staan, is geen aparte bepaling in het Besluit F-gassen en OAS nodig. De mogelijkheid voor vrijstellingen is verwerkt in de Regeling F-gassen en OAS en wordt uitgewerkt in de Beoordelingsrichtlijnen.

Per categorie apparatuur of producten zijn hieronder de wijzigingen beschreven. Deze komen er in de kern op neer dat de uitbreiding van de verplichtingen een op een is doorgevoerd. Tegelijk is, met het oog op de lasten voor bedrijven, de certificeringsplicht ingetrokken voor op één na alle categorieën waar die plicht nationaal was ingesteld maar in de F-gassenverordening niet is voorgeschreven. Voor de certificeringen is het bestaande nationale certificeringssysteem uitgebreid. Voor de opleidingsattesten en overige passende kwalificaties zijn geen nadere nationale regels gesteld maar is volstaan met een verbod om zonder zulke kwalificaties de werkzaamheden te verrichten.

Ter implementatie van de opfrisverplichting voor certificaathouders is gekozen voor een herexamenplicht, waarna een nieuw certificaat wordt verstrekt met een beperkte looptijd. Conform de F-gassenverordening is de uiterlijke datum voor de eerste hercertificering 12 maart 2029. Het Besluit F-gassen en OAS bood reeds een grondslag in artikel 6, derde lid, onderdeel a, om dit bij ministeriële regeling te regelen. Ter implementatie van de opfrisverplichting voor houders van een opleidingsattest is een grondslag toegevoegd (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, derde lid, onderdeel e).

De verplichting in de OAS-verordening om minimumeisen te stellen aan natuurlijke personen die terugwinning uitvoeren, is in het verleden voor de meeste categorieën apparatuur vormgegeven door het nationale certificeringssysteem voor F-gassen gelijklopend van toepassing te verklaren voor OAS. Deze werkwijze is voortgezet (artikel I, onderdeel J, ten aanzien van artikel 9, eerste lid). In de praktijk zal er overigens nauwelijks meer oude apparatuur met OAS in werking zijn die onder dit certificeringssysteem valt.

Stationaire apparatuur

Voor werkzaamheden aan stationaire apparatuur, met uitzondering van organische rankinecycli, gold reeds een certificeringsplicht bij gebruik van F-gassen en OAS. Deze is voor installatie, onderhoud of service, reparatie en buitengebruikstelling uitgebreid naar gebruik van relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, eerste en tweede lid). In de praktijk betreft het ammoniak, koolwaterstoffen als propaan en iso-butaan, en CO₂. Voor deze natuurlijke koudemiddelen is door de markt reeds een kwalificatiesysteem ontwikkeld, het vakmanschapsbewijs voor natuurlijke koudemiddelen. Omdat de minimumeisen die hierbij worden gehanteerd streng zijn, wordt dit beschouwd als voldoende kwalificatie. Dit draagt bij aan een lastenluwe implementatie omdat de personen die onder dat marktsysteem zijn gekwalificeerd niet op korte termijn onder het nationale systeem hoeven te worden gecertificeerd. Door de hercertificeringsplicht zullen zij na afloop van de beperkte geldigheid van hun vakmanschapsbewijs wel onder het nationale certificeringssysteem gaan vallen, en wel uiterlijk op 12 maart 2029 (artikel I, onderdeel L, ten aanzien van artikel 18, vijfde lid). Voor de eenduidigheid is ervoor gekozen om de in de F-gassenverordening gegeven uiterlijke datum voor hercertificering voor F-gassen ook toe te passen voor deze overgangsbepaling voor natuurlijke koudemiddelen. De algemene formulering van die overgangsbepaling, in de vorm van verwijzing naar de minimumeisen uit de betreffende uitvoeringshandelingen, biedt de ruimte voor eventuele andere marktgebaseerde kwalificatiesystemen.

Koelwagens en koelaanhangwagens

Voor gebruik van F-gassen en OAS in de koeleenheden van deze categorie apparatuur gold reeds een certificeringsplicht. Voor installatie, onderhoud of service, reparatie en buitengebruikstelling is deze uitgebreid naar het gebruik van relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, eerste en tweede lid). In tegenstelling tot stationaire apparatuur bestond voor natuurlijke personen niet reeds een marktgebaseerd kwalificatiesysteem voor zulke alternatieven. Dit betekent dat natuurlijke personen, vanaf het moment dat de Beoordelingsrichtlijn voor deze werkzaamheden geldt, zulke werkzaamheden pas mogen verrichten als zij daarvoor een certificaat hebben behaald.

Lichte koelvoertuigen, gekoelde intermodale containers met inbegrip van reefers, en gekoelde treinwagons

Voor het werken aan koeleenheden in deze categorie apparatuur bevat de F-gassenverordening gedifferentieerde kwalificatieverplichtingen. Voor installatie, service, onderhoud, reparatie of buitengebruikstelling is certificering verplicht gesteld voor zowel natuurlijke als rechtspersonen, voor lekcontroles alleen voor natuurlijke personen. Voor terugwinning is ten minste een opleidingsattest verplicht gesteld. Deze kwalificatieverplichtingen gelden voor het uitvoeren van lekcontroles en terugwinning pas vanaf 12 maart 2027.

De beoordelingsrichtlijnen zullen worden aangepast aan de hand van de minimumeisen uit de betreffende uitvoeringsverordening. Certificerende instellingen kunnen dan alvast met certificering beginnen zodat iedereen die dat wil tijdig is gecertificeerd. Ook opleidingen kunnen hun curriculum aanpassen om tijdig te zorgen voor opleidingsattesten in lijn met de minimumeisen.

Zware voertuigen, bestelwagens, niet voor de weg bestemde mobiele machines die worden gebruikt voor landbouw-, mijnbouw- en bouwactiviteiten

Voor terugwinning van F-gassen uit de klimaatregeling van deze categorie apparatuur gold nationaal reeds een certificeringsplicht. In de F-gassenverordening is voor alle werkzaamheden door natuurlijke personen ten minste een opleidingsattest verplicht gesteld. Deze kwalificatieverplichtingen gelden voor het uitvoeren van lekcontroles en terugwinning pas vanaf 12 maart 2027.

De nationale certificeringsplicht is voor deze categorie vervallen (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, eerste lid). Er is een verbodsbepaling opgenomen om zonder opleidingsattest de betreffende werkzaamheden uit te voeren (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, onderdeel h). Dit verbod geldt vanaf de genoemde datum. Er is ook een grondslag opgenomen voor het aanduiden in de Regeling F-gassen en OAS van de minimumeisen waaraan een opleidingsattest moet voldoen en voor het vastleggen van de opfrisverplichting (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, derde lid, onderdeel e).

Treinen, metro's, trams en vliegtuigen

Voor het werken aan klimaatregelingsapparatuur en warmtepompen in deze categorie apparatuur die F-gassen of alternatieven bevatten, kent de F-gassenverordening een verplichting tot een opleidingsattest voor natuurlijke personen. Er geldt geen certificeringsverplichting voor rechtspersonen. De kwalificatieverplichting geldt voor het uitvoeren van lekcontroles en terugwinning pas vanaf 12 maart 2027. Er is een verbodsbepaling opgenomen om zonder opleidingsattest de betreffende werkzaamheden uit te voeren (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, onderdeel h).

Personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen

Dit betreft de categorie klimaatregelingsapparatuur in motorvoertuigen die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2006/40/EG vallen (voertuigcategorieën M1 en N1). Voor terugwinning van F-gassen uit deze apparatuur gold nationaal reeds een certificeringsplicht voor natuurlijke personen. In de F-gassenverordening is voor terugwinning, onderhoud en service en reparatie door natuurlijke personen ten minste een opleidingsattest verplicht gesteld. Voor onderhoud en service en reparatie geldt deze plicht ook voor relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen. Er is geen kwalificatieverplichting gesteld aan lekcontroles.

Er is voor gekozen om de nationale certificeringsplicht voor terugwinning voor deze categorie voertuigen voort te zetten (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, eerste lid). Dit biedt een betere waarborg dan een opleidingsattest dat de terugwinning zoveel mogelijk emissievrij plaatsvindt. De verplichting met betrekking tot een opleidingsattest behelst namelijk slechts het deelnemen aan een opleiding, zonder formele beoordeling of de deelnemer stof beheerst, terwijl dit bij certificering wordt geëxamineerd. Dit is in het bijzonder bij deze categorie relevant vanwege de hoge emissies (mobiele airconditioning is veruit de grootste bron van emissies van F-gassen in Nederland, 0,3 Mton CO₂eq in 2021, het laatste jaar waarover is gerapporteerd), het grote aantal voertuigen en het grote aantal garagebedrijven en monteurs. Weliswaar wordt in nieuwere auto's een ander gas gebruikt met een laag broeikaseffect, beide gassen zijn tevens een grote bron van PFAS en dus een gevaar voor de volksgezondheid.

De certificeringsplicht leidt niet tot extra regeldruk omdat voor deze werkzaamheid reeds een certificeringsplicht gold en de meeste monteurs dus reeds zijn gecertificeerd. Voor nieuwe monteurs geeft de certificeringsplicht een lagere regeldruk dan een opleidingsattest omdat de tijdsinvestering in een certificeringsexamen lager is dan in een opleiding. Uiteraard is het ook voor certificering nodig om de benodigde kennis op te doen, maar dat kan op diverse manieren, zoals via collega's in plaats van via een verplichte cursus.

Voor onderhoud of service en reparatie wordt wel aangesloten bij de F-gassenverordening en is minimaal een opleidingsattest verplicht (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, onderdeel j). Men kan er wel voor kiezen om in plaats daarvan een certificaat te halen.

Overige motorvoertuigen

Dit betreft onder meer voertuigen met meer dan 8 zitplaatsen (categorieën M2, M3), twee- of driewielige voertuigen en vierwielers (categorie L) en militaire voertuigen. Alleen voor de werkzaamheid terugwinning geldt de verplichting tot het hebben van een opleidingsattest. Dit is vormgegeven als verbodsbepalingen (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, de onderdelen i en j). De nationale certificeringsplicht voor de terugwinning van F-gassen uit klimaatregelingsystemen in deze voertuigen is vervallen (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, eerste lid).

Organische rankinecycli

In de voorgaande verordening gold voor deze categorie apparatuur, welke wordt toegepast bij warmte-krachtkoppeling, geen kwalificatieplicht. In de F-gassenverordening is voor genoemde werkzaamheden een certificeringsplicht voor zowel natuurlijke als rechtspersonen opgenomen. De certificeringsplicht geldt ook als bij de werkzaamheden relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen, betrokken zijn. Voor lekcontroles betreft de verplichting alleen natuurlijke personen en alleen F-gassen. Met dit wijzigingsbesluit is de certificeringsplicht vastgelegd (artikel I, onderdeel F, ten

aanzien van artikel 6, eerste lid). Omdat het een nieuwe certificering betreft, wordt de Beoordelingsrichtlijn hiervoor pas van kracht wanneer de benodigde voorbereidingen zijn getroffen om de certificering ook daadwerkelijk uit te voeren. Er is geregeld dat de verplichting pas vanaf dat moment gaat gelden (artikel I, onderdeel F, ten aanzien van artikel 6, vijfde lid).

Overige producten en apparatuur

De F-gassenverordening en OAS-verordening bevatten bepalingen dat de terugwinning van F-gassen uit schuimpanelen en gelamineerde platen moet worden uitgevoerd door natuurlijke personen die over passende kwalificaties beschikken. In nationale regelgeving is vooralsnog geen uitwerking aan de kwalificatie gegeven. Weliswaar is sprake van een significante hoeveelheid emissies die door terugwinning kan worden voorkomen, er is nog geen eenduidig beeld van de mogelijke werkwijzen om dit in de praktijk uit te voeren. Daarom is nu volstaan met verbodsbepalingen (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, onderdeel i, en onderdeel I, ten aanzien van artikel 8, eerste lid, onderdeel e).

De F-gassenverordening bevat de bepaling dat terugwinning van F-gassen uit overige producten en apparatuur moet plaatsvinden door natuurlijke personen die over passende kwalificaties beschikken. Hiervoor gold nationaal reeds een certificeringsplicht. Die was echter in de onderliggende beoordelingsrichtlijn alleen ingevuld voor apparatuur waarvoor in de F-gassenverordening nu aparte categorieën zijn aangewezen. Voor overige producten en apparatuur met F-gassen die buiten de aparte categorieën valt, is in nationale regelgeving geen uitwerking aan de passende kwalificaties gegeven maar slechts een verbodsbepaling opgenomen (artikel I, onderdeel D, ten aanzien van artikel 4, onderdeel h).

De OAS-verordening bevat een vergelijkbare bepaling zonder aanwijzing van specifieke producten of apparatuur (artikel 20, achtste lid), met als verschil dat lidstaten worden geacht minimumeisen vast te stellen. Dit is nationaal naar aanleiding van de voorgaande verordening ingevuld met een algemene certificeringsplicht en deze is nu gehandhaafd (artikel I, onderdeel J, ten aanzien van artikel 9, eerste lid). In de onderliggende beoordelingsrichtlijn is wel specifieke apparatuur aangewezen en betreft het alleen de werkzaamheid terugwinning. De bepaling in de OAS-verordening spreekt ook van bij recycling, regeneratie en vernietiging betrokken personeel. Aangezien die werkzaamheden niet door monteurs maar door gespecialiseerde bedrijven gebeuren waarvoor doorgaans vergunningsvereisten gelden, is ervan afgezien om daar minimumkwalificatie-eisen voor te stellen. Wat betreft terugwinning kan het zijn dat er producten of apparatuur zijn waarvoor formeel geen certificering mogelijk is gemaakt. Omdat dit uitzonderingen betreft, wordt de bepaling als voldoende ingevuld beschouwd.

Andere alternatieven voor gefluoreerde broeikasgassen

Zoals aan het begin van deze paragraaf beschreven, zijn sommige kwalificatieverplichtingen in de F-gassenverordening ook van toepassing op relevante alternatieven voor F-gassen, met inbegrip van natuurlijke koudemiddelen. De bedoeling is dat technici veilig met alternatieve technologieën kunnen omgaan. In het nationale certificeringssysteem is dit ingevuld voor de meest toegepaste alternatieven: koolstofdioxide, brandbare koudemiddelen zoals propaan, en ammoniak. Ook water wordt wel toegepast als koudemiddel, maar omdat daar geen vergelijkbare veiligheidsrisico's spelen, is daarvoor geen certificering geoperationaliseerd. Andere alternatieven zijn momenteel niet in beeld. De certificeringsverplichting en de verboden tot het uitvoeren van werkzaamheden zonder opleidingsattest zijn algemeen geformuleerd zodat als

zulke alternatieven aan de orde zouden komen, deze verplichting wel geldt. Operationalisering in de onderliggende beoordelingsrichtlijn is daarvoor op voorhand echter nog niet mogelijk omdat nog niet duidelijk is welke veiligheidsrisico's en voorzorgsmaatregelen dan aan de orde zijn. Er zijn ook geen uitvoeringsverordeningen aangekondigd met minimeisen voor andere dan bovengenoemde alternatieven.

3.3 Overige wijzigingen

Aanwijzen eigenaar als exploitant

De F-gassenverordening definieert de exploitant als "de onderneming die de feitelijke macht over het technisch functioneren van de onder deze verordening vallende producten, apparatuur of inrichtingen uitoefent, of de eigenaar die door een lidstaat is aangewezen als zijnde verantwoordelijk voor de verplichtingen van de exploitant in specifieke gevallen".

Doorgaans is de eigenaar ook de exploitant. Er zijn echter situaties waarin de feitelijke macht contractueel en praktisch is overgedragen aan een installatiebedrijf of andersoortige dienstverlener, bijvoorbeeld bij een full service contract waarin de dienstverlener zich ook zelfstandig toegang kan verschaffen tot de apparatuur. Die dienstverlener is dan de exploitant als bedoeld in het eerste deel van de definitie en kan door de toezichthouder worden aangesproken op het voldoen aan de betreffende bepalingen uit de F-gassenverordening. Als zo'n dienstverlener zich in geval van een overtreding echter beroept op de beperkingen in diens contractuele en praktische afspraken, bijvoorbeeld een te beperkt budget om noodzakelijke reparaties uit te voeren, dan is het wenselijk dat de eigenaar ook kan worden aangesproken. Daarom is hierbij de eigenaar die een dergelijk contract heeft afgesloten eveneens aangewezen als zijnde verantwoordelijk voor de verplichtingen van de exploitant (artikel I, onderdeel B, ten aanzien van artikel 2a).

Databank

De F-gassenverordening verplicht exploitanten van apparatuur om voor alle apparatuur die volgens de verordening op lekken moet worden gecontroleerd gegevens te registreren. Doorgaans betekent dit dat de monteurs die werkzaamheden aan de apparatuur verrichten een papieren of digitaal logboek invullen. De gegevens bieden exploitanten inzicht in lekkages, wat al kan bijdragen aan verbeteringen die de hoeveelheid emissies verminderen. Daarnaast kunnen de gegevens worden gebruikt door de bevoegde autoriteiten voor toezicht op de naleving van de verplichtingen en voor inzicht in de toepassing en de emissies van F-gassen. Zij moeten de gegevens daartoe nu wel opvragen van de exploitanten.

De F-gassenverordening biedt de mogelijkheid voor de bevoegde autoriteiten om een databank op te zetten. Zeker wanneer dit gepaard gaat met verplichte aanlevering van gegevens aan de databank, kan dit leiden tot verbetering van de kwaliteit van de gegevens en een groter nut voor de hiervoor genoemde toepassingen. Er wordt daarom gewerkt aan het opzetten van zo'n databank. Met dit wijzigingsbesluit is een bepaling opgenomen die de aanlevering van de bedoelde gegevens verplicht en nadere bepalingen bij ministeriële regeling mogelijk maakt (artikel I, onderdeel G, ten aanzien van artikel 6a). De grondslag hiervoor is gelegen in artikel 9.2.2.1, tweede lid, onderdeel i, van de Wet milieubeheer. Zodra de databank operationeel is, kunnen deze bepalingen in werking treden (artikel V).

Eén van de gegevens betreft de identificatiegegevens van de natuurlijke persoon die de activiteiten uitvoert (artikel 7, eerste lid, onderdeel e, van de F-gassenverordening). Er zal nader moeten worden bepaald of ervoor wordt

gekozen ook persoonsgegevens in de databank op te nemen. Dit hoeft niet het geval te zijn, bijvoorbeeld als alleen een certificaatnummer wordt opgenomen. Op basis van dat nummer zou dan mogelijk in het bestaande register van certificaten (bij het Centraal Register Techniek) of bij het installatiebedrijf waar de monteur werkzaam is zo nodig de identiteit kunnen worden achterhaald. In het geval dat ervoor wordt gekozen om in de databank ook de naam van de monteur of andere persoonsgegevens op te nemen, zal voor de ministeriële regeling worden voldaan aan de relevante bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens.

4. Gevolgen

4.1. Gevolgen voor burgers

De juridische gevolgen voor burgers betreffen de verplichtingen die de F-gassenverordening stelt aan hun rol als exploitant van apparatuur zoals warmtepompen, airconditioning en auto's. Exploitanten moeten voorzorgsmaatregelen nemen om de onopzettelijke emissie van F-gassen te voorkomen. Bij stationaire apparatuur moeten ze ook zorgen voor terugwinning van de gassen na afdanking van de apparatuur. Boven bepaalde drempelwaarden moeten zij bovendien zorgen voor jaarlijkse lekcontroles van stationaire apparatuur door een gecertificeerde installateur. Dit laatste komt maar bij een beperkt deel van de huishoudelijke apparatuur voor, als sprake is van een relatief grote hoeveelheid F-gas met een hoog broeikaspotentieel.

Deze verplichtingen zijn niet nieuw, werken rechtstreeks en er is geen sprake van nationale keuzeruimte, en dus geen mogelijkheid om rekening te houden met het doenvermogen van burgers of een variant te kiezen met een lagere regeldruk. Doorgaans worden deze verplichtingen al ingevuld door opdrachtverlening aan een installateur dan wel autobedrijf, voor aanschaf en installatie, verwijdering of onderhoud, die vaak toch al plaatsvinden en niet specifiek vanwege de onderhavige verplichtingen. De verbodsbepalingen uit de F-gassenverordening en dit besluit leiden er op termijn toe dat de verplichtingen en dus de lasten voor burgers verminderen.

Ten eerste betreft het de bovengenoemde jaarlijkse lekcontrole van het beperkte aantal apparaten dat bij huishoudens boven bepaalde drempelwaarden uitkomt. Omdat de F-gassenverordening gefaseerde verbodsbepalingen voor het op de markt brengen van zulke apparatuur bevat, vervalt deze verplichting op termijn. Voor apparatuur zonder F-gassen hoeven burgers geen gecertificeerde installateur in te schakelen voor lekcontroles. Er kunnen echter andere, bovenwettelijke, redenen zijn voor burgers om toch een onderhoudscontract te willen. Ten tweede betreft het de verplichting om bij de afdanking van apparatuur met F-gassen deze gassen te laten terugwinnen door een gecertificeerde installateur. Vanwege de hiervoor genoemde gefaseerde verbodsbepalingen, hebben burgers uiteindelijk geen apparaten meer in gebruik waarvoor de verplichting geldt, en hoeven zij dus ook geen kosten meer te maken om aan deze verplichting te voldoen.

4.2. Gevolgen voor bedrijven

De verwachting is dat uit de F-gassenverordening, de OAS-verordening en dit besluit geen grote gevolgen voor bedrijven in het algemeen en MKB-bedrijven in het bijzonder voortvloeien, ten opzichte van de gevolgen van de voorgaande verordeningen. Er is daarom geen MKB-toets verricht. Dit mede omdat er nauwelijks nationale beleidsruimte is om eventuele gevolgen te verminderen. Omdat sprake is van verordeningen die rechtstreeks werken, is de regeldruk alleen in beeld gebracht voor zover er sprake is van nationale implementatiemaatregelen. Het betreft de kwalificatieplicht voor installateurs en het voornemen te komen tot een databank. Wel wordt in deze paragraaf beknopt

ingegaan op overige gevolgen voor bedrijven. Bij de kwalificatieplicht, in de vorm van certificering of opleiding, is er beleidsruimte om nationale keuzes te maken. Er is voor gekozen om de kwalificatieplicht gemiddeld lastenlauer te maken dan de beleidskeuzes die onder de voorgaande verordening zijn gemaakt, zoals beschreven in paragraaf 3.2. Bij de databank is sprake van een beleidskeuze, zoals beschreven in paragraaf 3.3. De overige gevolgen voor bedrijven vloeien rechtstreeks voort uit de verordeningen.

Geraakte bedrijven

Het betreft ten eerste de branches die met F-gassen en OAS of apparatuur en producten met deze gassen werken. De installatiebranche van stationaire koeling, airconditioning en warmtepompen, de branche van onderhoud van voertuigen en de bouw- en sloopbranche omvatten duizenden bedrijven, meestal MKB en microbedrijven. Een aantal andere groepen bedrijven is klein qua aantal en sterk variërend qua omvang per bedrijf: producenten en importeurs van en handelaren in F-gassen, OAS en apparatuur met deze gassen, installateurs van elektrische schakelinrichtingen en van brandbeveiligingsapparatuur, laboratoria, ziekenhuizen, specialistische industriële bedrijven die de gassen gebruiken of na de terugwinning verwerken.

Het betreft ten tweede in beginsel alle bedrijven (en burgers en andere organisaties) in Nederland, voor zover zij een apparaat met F-gassen of relevante alternatieven (willen) hebben. Zij worden in de F-gassenverordening aangesproken op hun rol als exploitant.

Het betreft ten derde groot- en detailhandel die apparatuur met F-gassen verkopen en alleen enkele gegevens daarover moeten bijhouden. Dit betreft een beperkt aantal kleinere en grotere (zoals bouwmarktketens) bedrijven.

Het betreft ten vierde een klein aantal certificerende instellingen.

Regeldruk van de kwalificatieplicht voor installateurs en monteurs

In paragraaf 3.2 is beschreven dat voor meer personen en ondernemingen de verplichting gaat gelden om gecertificeerd te zijn of een opleidingsattest te hebben. Dit leidt tot regeldruk voor degenen zich moeten kwalificeren en voor de kwalificerende instellingen.

De onderstaande kosten zijn ingeschat op basis van de reacties op een uitvraag aan de huidige certificerende instellingen. Voor de uurtarieven moet volgens het Handboek Meting Regeldrukkosten worden uitgegaan van de daarin genoemde uurtarieven uit 2020 (hoogopgeleide medewerkers € 54, administratief personeel € 39, technici € 33). Omdat de werkzaamheden van de certificerende instellingen en opleidingsinstanties door een combinatie van functionarissen zullen worden uitgevoerd, wordt uitgegaan van een gemiddeld uurtarief van € 42. Dit geldt tevens voor de ondernemingen die worden gecertificeerd. De natuurlijke personen die worden gecertificeerd of een opleidingsattest moeten halen, zijn technici.

Certificering natuurlijke personen

Er wordt verondersteld dat het zorgen voor afdoende kennis behoort tot de bedrijfseigen kosten en dus geen regeldruk betreft. De certificeringsplicht om de kwalificatie te bewijzen geldt wel als regeldruk. Hiertoe dient een examen te worden afgelegd, zowel theorie als praktijk, waarna het certificaat wordt uitgereikt. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen een initieel examen en een periodiek herexamen. De F-gassenverordening biedt de mogelijkheid om in plaats van herexamens opfriscursussen te verplichten. Aangezien zulke cursussen een langere aanwezigheid vragen van deelnemers en eveneens moeten worden afgesloten met een toets, is gekozen voor de herexamenplicht als lastenlauwere variant. De duur van het examen varieert afhankelijk van de werkzaamheden waarvoor de persoon wil worden gecertificeerd.

Voor bepaalde categorieën apparatuur is de certificeringsplicht voor alle of een deel van de werkzaamheden nieuw (zie paragraaf 3.2). Er wordt verondersteld dat 1.000 personen aan deze apparatuur werken en niet reeds een F-gassencertificaat hebben voor andere apparatuur, en dus een initieel examen willen afleggen.

Voor bepaalde categorieën apparatuur gold de certificeringsplicht reeds voor alle werkzaamheden, maar wordt deze verbreed naar natuurlijke koudemiddelen. Daarvoor was weliswaar een marktgedragen certificeringssysteem beschikbaar maar dat was niet verplicht. Er wordt verondersteld dat de helft van de ongeveer 23.000 houders van een F-gassencertificaat een initieel examen zullen willen volgen om al eerder dan middels het herexamen ook voor natuurlijke koudemiddelen te worden gecertificeerd.

Er wordt verondersteld dat de andere helft van de personen die nu al een F-gassencertificaat hebben alleen een periodiek herexamen (eens in de 7 jaar) nodig hebben. Er zal ook sprake zijn van toezicht op het hebben van het juiste certificaat, maar aangezien dit jaarlijks maar een deel van de populatie zal betreffen en gemiddeld nauwelijks tijd van de gecertificeerde zal vergen, is de regeldruk hiervan als verwaarloosbaar ingeschat.

Eenmalige kosten: 4-10 uur * € 33 + € 500-750 tarief initieel examen = € 632-1080 per persoon * 12.500 personen = € 7.900.000-13.500.000.

Periodieke kosten: 2-8 uur * € 33 + € 400-600 tarief herexamen = € 466-864 / 7 jaar = € 67-123 per persoon per jaar * (12.500+11.500) personen = € 1.608.000-2.952.000 per jaar.

Hierbij is geen rekening gehouden met mogelijke gehele of gedeeltelijke vrijstellingen die personen kunnen krijgen.

Voor enkele categorieën voertuigen is de eenmalige nationale certificeringsplicht vervallen. Als wordt verondersteld dat de komende jaren 500 natuurlijke personen een dergelijk certificaat hadden willen halen, leidt dit vervallen tot een verlaging van de regeldruk van € 632-1080 per persoon * 500 personen = € 316.000-540.000. Voor deze natuurlijke personen geldt nu wel de verplichting tot het halen van een opleidingsattest, waarvan de regeldruk verderop is beschreven.

Certificering ondernemingen

Deze certificering vergt een initiële audit en een periodieke tweejaarlijkse controle-audit. Ondernemingen zullen voorafgaand mogelijk hun processen en systemen moeten aanpassen aan de minimumeisen voor een certificaat.

Een volledige initiële audit is nodig voor ondernemingen die werkzaamheden verrichten aan apparatuur waarvoor de certificeringsplicht nieuw is (organische rankinecycli; koeleenheden van koelwagens en koelaanhangwagens; koeleenheden van lichte koelvoertuigen, van gekoelde intermodale containers met inbegrip van reefer, en van gekoelde treinwagons) en die niet reeds gecertificeerd waren voor werkzaamheden aan andere apparatuur. Er wordt ingeschat dat het 500 ondernemingen betreft.

Voor ondernemingen waarvoor de certificeringsplicht voor F-gassen al gold, wordt de scope uitgebreid naar natuurlijke koudemiddelen. Er wordt verondersteld dat de kosten voor deze uitbreiding van de certificering gelijk zijn aan een initiële audit. In de praktijk zouden de kosten lager kunnen uitvallen, als deze uitbreiding wordt gecombineerd met een periodieke controle-audit die toch al moest plaatsvinden. Er wordt verondersteld dat het alleen de 3136 ondernemingen betreft die nu reeds zijn gecertificeerd en er geen nieuwe ondernemingen bij komen.

Er zal ook sprake zijn van toezicht op het hebben van het juiste certificaat, maar aangezien dit jaarlijks maar een deel van de populatie zal betreffen en gemiddeld nauwelijks tijd van de gecertificeerde zal vergen, is de regeldruk hiervan als verwaarloosbaar ingeschat.

Eenmalige kosten: 8-16 uur voorbereiding * € 42 + 6-12 uur bijwonen audit * € 42 + € 1500-2500 tarief certificerende instelling = € 2088-3676 * 500 ondernemingen = € 1.044.000-1.838.000.
Periodieke kosten: 4-8 uur voorbereiding * € 42 + 4-8 uur bijwonen audit * € 42 + € 1000-1500 tarief CI = € 1336-2172 / 2 jaar = € 668-1086 per jaar per onderneming * 3636 ondernemingen = €2.428.848-3.948.696.

Certificerende instellingen

Dit betreft exameninstellingen (EI's) die natuurlijke personen certificeren en keuringsinstanties (KI's) die ondernemingen certificeren. De regeldruk zal per certificerende instelling variëren, onder meer afhankelijk van de scope van de dienstverlening.

De certificerende instellingen zullen hun eigen processen moeten aanpassen aan de verbreding van de certificeringsplicht en de bijbehorende minimumeisen. Het betreft onder andere het aanpassen van systemen, kwalificatie van examinatoren en auditoren, herzien van de examens en rapportagetools. De certificerende instellingen zullen vervolgens moeten aantonen dat zij afdoende zijn gekwalificeerd voor deze verbrede certificering. Voor keuringsinstanties vergt dat accreditatie door de Raad voor Accreditatie, voor exameninstellingen een toetsing door CINOP.

De verbreding van de certificeringsplicht leidt er naar verwachting ook toe dat de certificerende instellingen wat meer tijd kwijt zijn aan de jaarlijkse verplichte werkzaamheden: doorgeven van meer certificaten aan het Centraal Register Techniek, meer schorsingen en intrekkingen van certificaten afhandelen, uitgebreide verslaglegging aan Rijkswaterstaat als schemabeheerder. Ook kunnen de instellingen extra tijd kwijt zijn aan toezicht door de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Het uitvoeren van de examens en audits zelf wordt niet gezien als regeldruk.

Er wordt voor deze inschatting van regeldruk van uitgegaan dat het aantal certificerende instellingen gelijk blijft (6 EI's en 6 KI's).

Eenmalige kosten EI's: 80-240 uur aanpassingen * €42 + €1000-5000 out of pocketkosten + 8-16 uur toetsing * € 42 + €5000-15000 tarief CINOP = € 9.696-30.752 per exameninstelling * 6 EI's = € 58.176-184.512.

Eenmalige kosten KI's: 80-240 uur aanpassingen * € 42 + € 0-8000 out of pocketkosten + 16-24 uur accreditatie * € 42 + € 5000-15000 tarief RvA = €9032-34088 per keuringsinstantie * 6 KI's = € 54.192-204.528.

Periodieke meerkosten: (16 uur verslag RWS + 8 uur doorgeven certificaten + 16 uur schorsingen/intrekkingen + 16 uur ILT-toezicht) * € 42llen v = €2352 per certificerende instelling per jaar * 12 instellingen = € 28.224 per jaar.

Opleidingsattest natuurlijke personen

Een opleidingsattest is letterlijk een bewijs dat een bepaalde opleiding is gevolgd. De F-gassenverordening en de uitvoeringsverordening [PM: nummer invoegen van nog te publiceren verordening] waarin de minimumeisen aan opleidingsattesten zijn opgenomen, kennen geen verplichte toets aan het eind van de initiële opleiding. Voor de opfrisplicht na zeven jaar bevat de uitvoeringsverordening wel de verplichting om te bewijzen dat de persoon voldoende is gekwalificeerd, hetgeen neerkomt op het afleggen van een toets.

Er wordt verondersteld dat het zorgen voor afdoende kennis behoort tot de bedrijfseigen kosten en dus geen regeldruk betreft. De verplicht te volgen opleiding of opfriscursus zal voor de meeste deelnemers deels reeds verworven kennis bevatten en dus deels als bedrijfseigen kosten kunnen worden gezien. Omdat het deels kennis zal betreffen die de deelnemer nog niet had, is het deels wel te zien als regeldruk. Dat geldt tevens voor de kosten voor de toets.

Men heeft de keuze om, als alternatief voor een opleidingsattest, te kiezen voor certificering, mits dat door een erkende exameninstelling wordt aangeboden voor de betreffende categorie apparatuur en werkzaamheden. Voor degenen die reeds veel kennis bezitten, kan dat een financieel gunstiger oplossing zijn. Voor degenen die daartoe eerst een bepaalde hoeveelheid scholing nodig hebben, kan juist een opleidingsattest gunstiger zijn, omdat dan geen tijd hoeft te worden gestoken in een examen. Dit zal afhankelijk zijn van de vorm van de opleiding en de tarieven die de verschillende instellingen zullen rekenen.

Er wordt verondersteld dat 8.000 personen een initieel opleidingsattest zullen willen halen en deze personen vervolgens eens in de zeven jaar een herhalingsopleiding zullen volgen. Er zal ook sprake zijn van toezicht op het hebben van het juiste certificaat, maar aangezien dit jaarlijks maar een deel van de populatie zal betreffen en gemiddeld nauwelijks tijd van de gecertificeerde zal vergen, is de regeldruk hiervan als verwaarloosbaar ingeschat.

Eenmalige kosten: 8-16 uur * € 33 + € 500-750 tarief initiële opleiding = € 764-1278 per persoon * 8.000 personen = € 6.112.000-10.224.000.

Periodieke kosten: 8-16 uur * € 33 + € 500-750 tarief herhalingsopleiding inclusief toets = € 764-1278 / 7 jaar = € 109-183 per persoon per jaar * 8.000 personen = € 872.000-1.464.000 per jaar.

Hierbij is geen rekening gehouden met mogelijke gehele of gedeeltelijke vrijstellingen die personen kunnen krijgen.

Opleidingsinstanties

De opleidingsinstanties zullen hun eigen processen moeten aanpassen aan de minimumeisen. Het betreft met name het beperkt aanpassen van de opleidingen en het zorgen dat de opleidingsattesten de juiste gegevens bevatten.

In de Europese F-gassenregelgeving is het opleidingsattest opgenomen als lichtere kwalificatie dan certificering. Daarom is dit in de nationale implementatie ook lichter ingevuld. Er is geen sprake van erkenning van opleidingsinstanties. Wel wordt de markt gefaciliteerd door opleidingsinstanties de gelegenheid te geven om te worden opgenomen op de centrale overheidswebsite voor de F-gassenregelgeving (www.iplo.nl), mits men een eigenverklaring inlevert dat wordt voldaan aan de minimumeisen.

Er wordt verondersteld dat de huidige 5 opleidingsinstanties voor het werken met F-gassen in de mobiele sector zich zullen willen kwalificeren voor het verstrekken van opleidingsattesten.

Eenmalige kosten aanpassingen: 40-80 uur * € 42 * 5 instanties = € 8.400-16.800.

Regeldruk van een databank

Omdat nog niet is bepaald voor welke installaties gegevens zullen moeten worden aangeleverd en de invulling van de databank nog niet is bepaald, kan de regeldruk nog niet worden bepaald. Dit zal gebeuren bij de uitwerking in de ministeriële regeling.

Op voorhand is wel aan te geven dat de regeldruk beperkt zal zijn. De gegevens moeten immers reeds worden verwerkt in het analoge of digitale logboek van een installatie. Indien sprake is van een analoog logboek zal overgeschakeld moeten worden op een digitaal logboek. Sommige leveranciers van installaties bieden de software hiervoor gratis aan. Er zijn ook dienstverleners die dit aanbieden, vaak in combinatie met andere diensten zoals automatische koppeling met facturering, waarmee de digitale werkwijze per saldo tot lagere administratieve kosten kan leiden. De wijze van aanleveren van de gegevens aan de centrale databank is nog niet uitgewerkt, maar vergt naar verwachting een softwarematige voorziening die eenmalig moet worden gerealiseerd. Dit betreft marginale kosten per installatie.

Overige gevolgen voor bedrijven

De Impact Assessment voor de F-gassenverordening (SWD(2022)96) bevat schattingen van de kosten voor bedrijven. Het scenario Options 2 is doorgevoerd in het voorstel voor de verordening. De definitieve verordening komt hier nauw mee overeen; sommige punten zijn aangescherpt, sommige afgezwakt.

De technologische aanpassingskosten voor bedrijven om over te schakelen op klimaatvriendelijker apparatuur zijn geschat op € 11,5 mln per jaar voor 2024-2036 voor de hele EU. Een aandeel van 2,5% hiervan, zijnde het aandeel in inwoners van Nederland ten opzichte van de EU, betreft € 287.500 per jaar. Voor de periode tot 2050 worden overigens EU-breed kostenbesparingen van ruim € 1 mld per jaar verwacht.

De kosten die bedrijven moeten maken om emissies te reduceren, nemen in de periode 2024-2036 af met € 501,1 mln (2,5%=€ 12,5 mln), vooral doordat minder onderhoud nodig is. De zogeheten abatement cost is gemiddeld €-36,3/tCO₂-eq.

De kosten voor bedrijven als gevolg van stijgende prijzen van HFK's betreffen € 409,4 mln per jaar (2,5%=€ 10,2 mln).

De aanvullende administratieve kosten voor bedrijven betreffen € 7,6 mln per jaar (2,5%=€190.000). Deze zijn in Annex 14.2 van de Impact Assessment uitgesplitst naar maatregel, zoals het bijhouden en doorgeven van gegevens en het onderhouden van een bepaalde handelwijze/uitzondering. Ten dele betreft dit financiële lasten als gevolg van de verplichting om een vergoeding te betalen voor het verkrijgen van quota.

De Impact Assessment voor de OAS-verordening (SWD(2022)99) bevat schattingen van de kosten voor bedrijven. Het scenario Option 2 is doorgevoerd in het voorstel voor de verordening. De definitieve verordening komt hier nauw mee overeen.

De verordening leidt vanwege de verplichte terugwinning en vernietiging van schuimpanelen tot kosten voor vele gebouweigenaren die tot 2050 worden geschat op € 1.980 mln (2,5%=€ 49,5 mln), maar met een relatief geringe zogeheten abatement cost van gemiddeld € 15-18,4/tCEvO₂-eq; de impact assessment vermeldt dat de economiebrede kosten om klimaatneutraliteit te bereiken zijn gemodelleerd op €390/tCO₂-eq.

De jaarlijkse administratieve kosten voor bedrijven veranderen nauwelijks, een stijging van € 12.500 (2,5%=€ 312,50) plus enige beperkte niet-gekwantificeerde kosten. De eenmalige administratieve lasten dalen met € 85.000-155.000 (2,5%=€ 2125-3875).

Beide verordeningen bevorderen innovatie, vooral inzake de toepassing van alternatieven voor F-gassen, en het afvangen en verwerken van OAS en F-gassen, in het bijzonder voor zover aanwezig in schuimpanelen. De doelvoorschriften zijn techniekneutraal geformuleerd en bieden uitzicht op marktpotentieel door de evaluatiebepalingen gericht op het reguleren op basis van best beschikbare technieken.

De F-gassenverordening grijpt bewust in op de werking van de markt door de introductie van een prijs voor HFK-quotum, teneinde het aantal bedrijven te beperken dat alleen handelde in quotum voor financieel gewin en daarmee de prijs van HKF en de administratieve lasten voor de overheden opdreef.

De F-gassenverordening heeft volgens bovengenoemde Impact Assessment in 2030 geen waarneembaar effect op de werkgelegenheid en in 2050 een heel beperkt effect.

5. Uitvoering

De uitvoering van het certificeringssysteem vindt plaats onder regie van de schemabeheerder. Deze verantwoordelijkheid is belegd bij Rijkswaterstaat; dit is ongewijzigd ten opzichte van de voorgaande verordeningen. De feitelijke uitvoering vindt plaats door de certificerende instellingen, ook dit is ongewijzigd. In paragraaf 3.2 is aangegeven welke inhoudelijke wijzigingen in de uitvoering plaatsvinden. In paragraaf 4.2 is omschreven welke gevolgen dit voor de certificerende instellingen heeft. Bij het doorvoeren van de wijzigingen spelen de Raad voor Accreditatie en CINOP een rol als beoordelaars. Deze taak is ongewijzigd. Ook met hen heeft afstemming plaatsgevonden. Het Centraal Register Techniek blijft de centrale registratie uitvoeren van de afgegeven certificaten en krijgt de relevante gegevens daartoe van de certificerende instellingen. Voor de opleidingsattesten is geen verplichte registratie ingevoerd; naar verwachting zullen opleidingsattesten wel grotendeels door de markt worden opgenomen in het Centraal Register Techniek. Voor de databank is de wijze van uitvoering nog niet bepaald. Dit zal worden toegelicht bij de ministeriële regeling waarmee de details van de databank worden vastgelegd.

6. Toezicht en handhaving

Toezichthouders

Toezicht en handhaving blijven de verantwoordelijkheid van de Inspectie Leefomgeving & Transport (ILT), de Douane en de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en gedeputeerde staten (GS), daarin ondersteund door de regionale Omgevingsdiensten.

De ILT kan toezien en handhaven op alle verplichtingen in het Besluit F-gassen en OAS.

De Douane heeft de opdracht om illegale in- en uitvoer van OAS en F-gassen te signaleren en daarmee samen met de ILT te voorkomen. Daartoe controleert de Douane of er overeenstemming bestaat tussen de aangifte, de eventueel benodigde vergunning of registratie, de bijbehorende documentatie en de goederen. In de afhandeling van onregelmatigheden werkt de Douane nauw samen met de ILT.

De Omgevingsdiensten zien namens gemeenten en provincies toe op de verplichtingen inzake het beperken van emissies van F-gassen bij bedrijven en instellingen waar milieubelastende activiteiten plaatsvinden. Deze taak maakt onderdeel uit van het basistakenpakket van de Omgevingsdiensten, op basis van het Omgevingsbesluit, bijlage VI, categorie 6. Dit betreft met name verplichtingen rondom lekcontroles en onderhoud van stationaire koelinstallaties, en het vastleggen daarvan in logboeken. In het basistakenpakket valt ook het toezicht op de nieuwe bepalingen in de F-gassenverordening en de OAS-verordening over het zo mogelijk gescheiden verwerken van schuimpanelen met OAS of F-gassen en het vernietigen van die gassen.

Er vinden ook activiteiten met F-gassen plaats die niet in het basistakenpakket van de Omgevingsdiensten vallen, maar waarvoor de colleges van B&W of GS wel toezichthouder zijn als bevoegd gezag op grond van de Omgevingswet. Dit betreft bijvoorbeeld activiteiten die niet kwalificeren als milieubelastende activiteiten maar waarvoor een lokale overheid wel regels heeft gesteld in haar omgevingsplan. B&W en GS kunnen het toezicht in zulke gevallen bij Omgevingsdiensten neerleggen maar kunnen deze ook zelf uitvoeren.

Er vindt overleg plaats met vertegenwoordigers van decentrale overheden en Omgevingsdiensten om deze verantwoordelijkheden zonodig te verhelderen en om te bevorderen dat de toezichts- en handhavingstaak zo wordt belegd en uitgevoerd dat de efficiency en effectiviteit worden geoptimaliseerd.

Toets ILT op handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid

De ILT heeft een toets uitgevoerd op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van dit besluit en breder de bepalingen in de F-gassenverordening en OAS-verordening. In het algemeen acht de ILT de herziene verordeningen goed te handhaven, op een aantal niet gespecificeerde normen na, die nader onderzoek vereisen. De ILT acht extra middelen nodig voor de uitvoering, deels afhankelijk van de toedeling van bevoegdheden. De fraudegevoeligheid wordt volgens de ILT beïnvloed doordat de ILT enkele sanctiemogelijkheden ontbeert. De toets heeft op één punt aanleiding gegeven dit besluit aan te passen. Aan de gegevens die moeten worden aangeleverd voor opname in de beoogde databank is de oorzaak van een lekkage toegevoegd (Artikel I, Onderdeel G, ten aanzien van artikel 6a, tweede lid), omdat dit beter inzicht biedt of alle nodige maatregelen zijn genomen om lekkages te voorkomen. Daarnaast worden de resultaten van de toets op andere manieren benut voor het verbeteren van de effectiviteit van toezicht en handhaving. Per thema wordt hieronder op de opmerkingen van de ILT gereageerd.

De ILT wijst erop dat de verordeningen op diverse plekken spreken van technische en economische haalbaarheid als maatstaven waaraan een verplichting of uitzondering moet worden afgemeten. Dat maakt handhaving lastig. Het gebruik van zulke open normen is echter een bewuste keuze van de Europese wetgevers, omdat de variëteit in mogelijke situaties, zeker toekomstige, te groot is om concreter vast te leggen wat verplicht of verboden is. In een concrete situatie waarin een persoon of onderneming zich beroept op een open norm om ergens niet aan te hoeven voldoen, ligt de bewijslast bij hen. De toezichthouder kan de plausibiliteit van het bewijs beoordelen, zo nodig gebruikmakend van externe expertise. Desgewenst kan de toezichthouder voor bepaalde normen in een beleidsregel beschrijven hoe zij omgaat met de beoordelingsruimte die het besluit haar biedt.

De ILT wijst erop dat op onderdelen nog niet duidelijk is wie het bevoegd gezag is en er overlap is tussen bevoegdheden, ook vanwege de komst van de Omgevingswet en onderliggende besluiten. In de voorgaande subparagraaf is de verantwoordelijkheidsverdeling op hoofdlijnen toegelicht. Omdat de verordeningen relevant zijn voor een groot aantal verschillende activiteiten van maatschappelijke actoren, kan het zijn dat voor specifieke gevallen niet snel duidelijk is welke overheidslaag bevoegd gezag is en of het toezicht is belegd bij een omgevingsdienst. Dit zal in goed overleg met de betrokken partijen worden verduidelijkt voor categorieën van activiteiten.

Er is inderdaad sprake van overlap in toezichthoudende bevoegdheden. Deze bestond al onder de voorgaande verordeningen, maar speelt nu op meer thema's. Het is ongewenst om deze overlap in te perken. Zo maakt de verantwoordelijkheid van decentrale overheden onderdeel uit van hun brede toezichtsrol op de betreffende maatschappelijke activiteiten en is het niet logisch om specifiek het gebruik van F-gassen of OAS bij die activiteiten van het toezicht uit te sluiten. Omgekeerd kunnen er verschillende aanleidingen zijn om juist op landelijk niveau toezicht te houden, zoals een concernaanpak gericht op meerdere vestigingen van eenzelfde bedrijf of branche. De toezichthouders kunnen uiteraard wel samenwerken en taakverdelingsafspraken maken.

Met die samenwerking kan ook invulling worden gegeven aan de structurele uitwisseling van gegevens welke volgens de ILT nog nader moet worden ingevuld. Tevens kan de samenwerking, ook met het Openbaar Ministerie, ertoe bijdragen

dat de signalen uit het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2024³ serieus worden opgepakt. Die publicatie gaf geen aanleiding om dit besluit te wijzigen.

De ILT geeft aan dat er sprake is van nieuwe taken en intensivering nodig is op bestaande taken en dat daarvoor extra personele inzet nodig is. Ook geeft zij aan dat voor diverse taken aanvullende middelen nodig zijn voor onderzoek en afhandeling van geconstateerde overtredingen. Hoewel de verordeningen geen kwantitatieve bepalingen bevatten over de hoeveelheid toezicht en handhaving, wordt onderkend dat de scope van het besluit is verbreed en zal daarom worden bezien of daarvoor aanvullende middelen beschikbaar kunnen worden gemaakt. Specifiek waarschuwt de ILT voor de kosten van vernietiging van inbeslaggenomen gassen, kosten die bij de overheid terechtkomen als het niet mogelijk is de gassen te verkopen of de kosten op de overtreder te verhalen. Deze zorg wordt onderkend en samen met de ILT wordt gezocht naar oplossingen. Naast financiële middelen geeft de ILT aan dat zij van mening is nog niet te beschikken over toereikend instrumentarium om te kunnen handhaven en daartoe nog instrumenten moeten worden toegevoegd, zoals het instrument bestuurlijke boete. In het implementatiewetsvoorstel genoemd in paragraaf 1 zal het instrument bestuurlijke boete worden geregeld en zullen ook de sanctiemogelijkheden worden geregeld die de verordeningen voorschrijven maar waar de ILT nu nog niet over beschikt.

De ILT wijst erop dat de fraudegevoeligheid zou kunnen verbeteren als zij enkele aanvullende sanctiemogelijkheden ter beschikking zouden hebben. Het betreft het schorsen of intrekken van vergunningen en certificaten. Dat zou immers een afschrikkende werking kunnen hebben die partijen weerhoudt van fraude. Dit is echter juridisch alleen mogelijk door de partij die de vergunningen of certificaten afgeeft. De vergunningen in het kader van de verordeningen worden verstrekt door de Europese Commissie. Geconstateerde overtredingen kunnen wel worden doorgegeven aan de Commissie en aanleiding vormen om vergunningen te schorsen of in te trekken.

Het certificeringssysteem voor werkzaamheden met F-gassen en OAS kent private certificerende instellingen. Het besluit bevat de bepaling dat een certificerende instelling een certificaat moet schorsen of intrekken als de minister van Klimaat en Groene Groei een daartoe strekkende aanwijzing heeft gegeven. Naar aanleiding van de opmerking van de ILT is in het Besluit mandaat, volmacht en machtiging IG ILT handhaving Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen het mandaat verleend aan de ILT om zulke aanwijzingen direct te geven. In combinatie met de mogelijkheid om andere sancties op te leggen aan certificerende instellingen als zij die aanwijzing niet opvolgen, kan dit de fraudegevoeligheid verbeteren.

In aanvulling op het bovenstaande wordt erop gewezen dat de verordeningen bepalen dat lidstaten moeten zorgen dat een sanctie in de vorm van een tijdelijk verbod mogelijk wordt. Dit zal worden verwerkt in het implementatiewetsvoorstel als genoemd in paragraaf 1. Hoewel dit juridisch niet hetzelfde is als schorsen of intrekken, kan het feitelijk wel hetzelfde positieve effect hebben op het voorkomen van fraude.

De ILT wijst er ook op dat haar zicht op frauduleuze handelingen in het buitenland beperkt is omdat de ILT geen toegang heeft tot het niet-Nederlandse deel van het

3

<https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/onderwerpen/publicaties/2024/dreigin-gsbeeld-milieucriminaliteit-2024.pdf>, gepubliceerd op 5 november 2024. De ILT heeft aangegeven dat ze in haar toetsresultaten op deze publicatie doelde met haar referentie naar 'concept Criminaliteitsbeeld Milieu 2025'.

door de Europese Commissie beheerde OAS-vergunningensysteem. Inmiddels is duidelijk dat de interconnectie tussen de nationale éénloketomgeving voor de douane, de EU-douane-éénloketomgeving en het F-gasportaal en het OAS-vergunningensysteem het zicht voor de ILT afdoende kan verbeteren. Deze interconnectie is een verplichting uit beide verordeningen en moet uiterlijk in maart 2025 zijn gerealiseerd.

De ILT stelt dat bij de definitie van de exploitant niet duidelijk is of de dienstverlener kan worden aangesproken, aangezien onvoldoende is gedefinieerd hoe de exploitant de feitelijke macht delegeert. Voor de duidelijkheid moet worden vermeld dat dit commentaar slaat op de verordening en niet op dit besluit. Met dit besluit wordt slechts geregeld dat als de dienstverlener de feitelijke macht heeft en dus als exploitant moet worden gezien, ook de eigenaar kan worden aangesproken. De ILT geeft aan dat het Guidance-document van de Europese Commissie uit 2016⁴ aanpassing behoeft. Dit document beschrijft dat de vraag of de dienstverlener moet worden gezien als de exploitant afhankelijk is van de contractuele en praktische afspraken tussen eigenaar en dienstverlener. Daarbij zijn drie elementen genoemd waar de feitelijke macht aan kan worden afgelezen: vrije toegang tot het systeem dat F-gassen bevat, controle over het dagelijks functioneren van het systeem, en de macht om te beslissen over technische aanpassingen en om controles en reparaties te (laten) verrichten. Voor een antwoord op de vraag of de dienstverlener kan worden aangesproken, zal de ILT dus de afspraken moeten beoordelen op deze elementen. Gelet op de grote variëteit aan mogelijke afspraken is het ondoenlijk om dit nader te definiëren. De handhaafbaarheid is in de Nederlandse situatie echter gewaarborgd omdat in ieder geval (ook) de eigenaar kan worden aangesproken.

De ILT stelt dat, naast de eerderevermelde oorzaak van lekverliezen, ook de beheerlijst in het digitaal logboek moet worden opgenomen en daartoe artikel 6a van het Besluit F-gassen en OAS zou moeten worden aangevuld. De term beheerlijst verwijst naar een samenvattend overzicht in een papieren logboek, in aanvulling op de achterliggende detailinformatie over afzonderlijke werkzaamheden. Met de verplichting om gegevens aan te leveren aan een digitale databank kan vanwege het digitale karakter daarvan reeds de mogelijkheid ontstaan om snel overzicht te krijgen. Dit kan zonodig worden geoptimaliseerd in uitleesmogelijkheden van de databank, maar vergt dus geen wijziging van dit besluit.

De ILT merkt op dat de ingangsdatum van de bepalingen ertoe leidt dat er onvoldoende voorbereidingstijd is voor de handhavende organisaties om op het door haar gewenste nieuwe uitvoeringsniveau te opereren. Dit wordt onderkend. Er is en wordt voortvarend ingezet op de totstandkoming van nationale uitvoeringsbepalingen en overige uitvoeringshandelingen teneinde de handhavende organisaties zo spoedig mogelijk adequaat te kunnen laten opereren. In dit besluit zijn geen bepalingen opgenomen die de ingangsdatum van één of meer bepalingen vervroegen ten opzichte van de verplichte termijnen in de verordeningen, zodat deze opmerking geen aanleiding geeft om dit besluit te wijzigen.

Toets Douane en Openbaar Ministerie op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid

De Douane heeft aangegeven geen aanleiding te zien voor een formele toets. Zij heeft geen opmerkingen gemaakt op het voorgelegde concept-besluit en in de

⁴ https://climate.ec.europa.eu/system/files/2016-11/f-gas_equipment_operators_en.pdf

nota van toelichting alleen verzocht om aanpassing van de tekst die de taak van de Douane beschrijft, welke is verwerkt.

Het Openbaar Ministerie heeft aangegeven geen aanleiding te zien voor een formele toets. Zij heeft geen opmerkingen gemaakt op het voorgelegde concept-besluit.

7. Advies en consultatie

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) heeft advies uitgebracht op het ontwerp van dit wijzigingsbesluit. In dat ontwerp was een voorgenomen beleidskeuze verwerkt ten aanzien van de kwalificatie van natuurlijke personen. De F-gassenverordening verplicht voor een deel van de werkzaamheden in de mobiele sector ten minste een opleidingsattest. De voorgenomen beleidskeuze was om voor de meeste personen die verplichting aan te scherpen tot een certificeringsplicht, net zoals dit onder de voorgaande verordening is gebeurd. Dit zou een betere waarborg bieden voor de kwaliteit van de uit te voeren werkzaamheden. Ook werd verondersteld dat de regeldruk hierdoor vermoedelijk lager zou uitpakken, omdat veel personen in de praktijk al voldoende kennis en ervaringen zullen hebben opgedaan. Een verplichte opleiding danwel het achterhalen of eerder gevolgde opleidingen voldeden aan de minimeisen zou al gauw tot hogere kosten kunnen leiden.

Het ATR heeft geadviseerd om bedrijven de keuze te geven op welke wijze zij aantonen dat zij de juiste kwalificaties hebben om te werken met F-gassen en OAS, wanneer de EU-verordeningen daar de ruimte voor bieden. Een brancheorganisatie heeft dit eveneens bepleit.

Naar aanleiding van dit advies is de beleidskeuze anders ingevuld. Voor de werkzaamheden waar de F-gassenverordening voor het eerst minimaal een opleidingsattest vereist, is dit één op één doorgevoerd. Voor enkele categorieën voertuigen waar in het verleden nationaal een certificeringsplicht is ingevoerd maar de F-gassenverordening minimaal een opleidingsattest vereist, is bovendien de nationale certificeringsplicht losgelaten en is aangesloten bij de verordening. De nationale certificeringsplicht is alleen nog behouden voor terugwinning van F-gassen uit de categorie personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen, om inhoudelijke redenen zoals beschreven in paragraaf 3.2. Voor de categorieën waar een opleidingsattest verplicht is, hebben bedrijven, zoals geadviseerd door het ATR, nu de keuze hoe zij aantonen gekwalificeerd te zijn, uiteraard mits andere kwalificatiemethoden dan een opleidingsattest door de markt worden aangeboden. Het advies is niet zo geïnterpreteerd dat certificerende instellingen verplicht moeten worden om certificering te gaan aanbieden waar de F-gassenverordening dat niet verplicht stelt.

Conform het advies van het ATR zijn de regeldrukgevolgen van deze gewijzigde beleidskeuze in kaart gebracht.

Het ATR heeft geen andere opmerkingen ten aanzien van nut en noodzaak, werkbaarheid en regeldrukgevolgen gemaakt.

Er heeft geen internetconsultatie plaatsgevonden, omdat het, grotendeels een-op-een, uitvoeringsbepalingen vanwege EU-regelgeving betreft.

8. Overgangsrecht en inwerkingtreding

Voor de aangevulde verbodsbepalingen is geen overgangsrecht nodig, omdat dit besluit alleen de handhaafbaarheid van de handelingen regelt, de verplichtingen tot het doen of nalaten van de handelingen vloeien rechtstreeks voort uit de F-gassenverordening en de OAS-verordening.

Voor de verbreding van de certificeringsplicht is overgangsrecht aan de orde voor de natuurlijke personen die reeds een certificaat op basis van een marktgebaseerd

certificeringssysteem hebben. Door zo'n certificaat als gelijkwaardig te kwalificeren, wordt houders ervan een overgangsperiode geboden en hoeven zij pas in het kader van de hercertificeringsplicht een certificaat op basis van het nationale systeem te behalen (Artikel I, onderdeel K).

Voor de overige wijzigingen is geen overgangsrecht nodig, omdat deze geen rechtstreekse verplichtingen bevatten voor maatschappelijke partijen, waarvoor een overgangsperiode nodig zou zijn om eraan te kunnen voldoen.

Dit besluit treedt, ingevolge artikel 21.6, vijfde lid, van de Wet milieubeheer, in werking vier weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin hij is geplaatst. Met de inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit wordt afgeweken van de systematiek van de vaste verandermomenten, inhoudende dat besluiten met ingang van de eerste dag van een half jaar in werking treden en minimaal twee maanden voordien worden bekendgemaakt. Het kabinetsbeleid biedt de mogelijkheid af te wijken van vaste verandermomenten indien nodig voor uitvoering of implementatie van Europese regelgeving, hetgeen hier aan de orde is.

II ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, wijziging Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen

Onderdeel A

In artikel 1, onderdelen b en d, van het besluit zijn de begripsomschrijvingen van de begripsbepalingen aangepast aan de nieuwe F-gassenverordening en OAS-verordening. Artikel 1, onderdeel c, van het besluit bevat de begripsbepaling voor de aanduiding van de verantwoordelijke minister. Inmiddels is de verantwoordelijkheid voor dit besluit over gegaan op de Minister van Klimaat en Groene Groei. Daarop is de begripsbepaling aangepast.

Onderdeel B

Met een nieuw artikel 2a is de beleidskeuze uit artikel 3, onderdeel 5, van de F-gassenverordening ingevuld door de eigenaren aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de verplichtingen van de exploitant in specifieke gevallen. Zie verder paragraaf 3.3 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Onderdelen C en H

In de artikelen 3 en 7 is de aanwijzing van de minister als bevoegde instantie aangepast naar bevoegde autoriteit omdat de term bevoegde instantie niet voorkomt in de F-gassenverordening en OAS-verordening. De verwijzingen naar de artikelen in die verordeningen waarin wordt gesproken van de bevoegde autoriteit zijn in overeenstemming gebracht met die verordeningen.

Onderdelen D en I

In de artikelen 4 en 8 is voor een groot aantal voorschriften van de F-gassenverordening en de OAS-verordening bepaald dat handelen in strijd daarmee verboden is. Deze artikelen zijn opgenomen in verband met de handhaving van voornoemde verordeningen. Daarmee is duidelijk gemaakt dat overtredingen van de verordeningen zijn te beschouwen als economische delicten volgens artikel 1a,

onder 1, van de Wet op de economische delicten. Zie verder paragraaf 3.1 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Het verbod dat is opgenomen in artikel 8, tweede lid, van het Besluit F-gassen en OAS is aanvullend op het verbod van artikel 5, eerste lid, van de OAS-verordening. Dit verbod voor koel- en vriesapparatuur met OAS was reeds opgenomen in het Besluit F-gassen en OAS en is al vanaf 1 januari 1999 in Nederland van kracht (artikel 3 van het voormalige Besluit beheer wit- en bruingoed), zodat sprake is van een continuering van beleid. De aanvulling ten opzichte van artikel 5, eerste lid, van de OAS-verordening bestaat erin dat naast het op de markt brengen ook het voor handelsdoeleinden voorhanden hebben van deze risicovolle apparaten strafbaar is, ook zonder dat ze daadwerkelijk op de markt worden gebracht. Hoewel de hoeveelheid van dit type apparaten dat nog geschikt zou zijn voor de handel in de loop der tijd afneemt, biedt de bepaling de mogelijkheid om te handhaven, mochten zulke apparaten worden aangetroffen.

Onderdeel E

In de verbodsbepalingen van artikel 5 van het besluit worden de volgende artikelen uit uitvoeringsverordeningen opgenomen. In het eerste lid wordt artikel 1 van de uitvoeringsverordening (EU) 2024/2174 opgenomen, ter vervanging van de corresponderende artikelen uit de voorgaande uitvoeringsverordening (EU) 2015/2068. In het vierde lid worden de artikelen 3, eerste lid, eerste volzin en 5 van de uitvoeringsverordening (EU) 2024/2215 opgenomen ter vervanging van de corresponderende artikelen uit de voorgaande uitvoeringsverordening (EU) 2015/2067. In het negende lid wordt artikel 1 van de uitvoeringsverordening (EU) 2024/2195 opgenomen ter vervanging van artikel 1 uit de voorgaande uitvoeringsverordening (EU) 1191/2014. Een overtreding van artikel 5 is een economisch delict volgens artikel 1a, onder 1, van de Wet op de economische delicten.

Onderdeel F

In artikel 6 is in het eerste lid de aparte verwijzing artikel 10, tweede lid, van de F-gassenverordening verwijderd omdat die taak is ondergebracht in artikel 10, eerste lid, van de F-gassenverordening. De verwijzing naar artikel 8, derde lid, van de F-gassenverordening is ingeperkt tot terugwinning bij personenauto's en lichte bedrijfsvoertuigen, in lijn met de beleidskeuze ten aanzien van het verplicht stellen van certificering waar de F-gassenverordening een opleidingsattest of passende kwalificatie verplicht. In het tweede en vierde lid zijn de verwijzingen naar de F-gassenverordening aangepast vanwege herschikking van de betreffende bepalingen ten opzichte van de voorgaande verordening. Het derde lid is gewijzigd omdat de certificering van natuurlijke personen vanaf nu maar voor een beperkte tijd is en daarna hercertificering nodig is. Tevens is een grondslag toegevoegd om de eisen voor een opleidingsattest nader te kunnen regelen in de Regeling F-gassen en OAS. Er is een vijfde lid toegevoegd vanwege de gefaseerde inwerkingtreding van de minimumeisen voor certificering en opleidingsattesten. Zie ook paragraaf 3.2 van het algemene deel van de toelichting.

Onderdeel G

Met toevoeging van artikel 6a wordt het aanleveren van gegevens voor een databank verplicht gesteld en worden nadere bepalingen voor deze databank bij ministeriële regeling mogelijk gemaakt.

In het tweede lid is een gegeven toegevoegd dat niet in artikel 7, eerste lid, van de F-gassenverordening is genoemd, maar dat wel relevant is voor de toezichthouders om te kunnen beoordelen of onderhoud en reparaties op een goede wijze plaatsvinden. Als de oorzaak van een lekkage bijvoorbeeld slijtage is, kan dit erop duiden dat onderdelen niet tijdig volgens de onderhoudsvorschriften zijn vervangen. Voor stationaire koeling-, klimaatregeling- en warmtepompapparatuur is al in de, nog steeds vigerende, uitvoeringsverordening (EU) 1516/2007 vermeld dat dit gegeven moet worden genoteerd. Voor de Nederlandse praktijk leidt dit artikellid op zichzelf niet tot hogere administratieve lasten omdat de verplichting dit gegeven te noteren voor alle apparatuur reeds was opgenomen in de Beoordelingsrichtlijn voor persoonscertificering.

Onderdeel J

In artikel 9 zijn de verwijzingen naar de OAS-verordening aangepast vanwege herschikking van de betreffende bepalingen ten opzichte van de voorgaande verordening. In het eerste lid is een verwijzing naar artikel 20, vierde lid, van de OAS-verordening toegevoegd omdat dit een nieuwe bepaling is, inzake de terugwinning van halonen, waarvoor een lidstaat op grond van artikel 20, achtste lid, van de OAS-verordening ook minimumeisen voor de kwalificatie van het personeel moet stellen. In het tweede lid zijn de werkzaamheden 'installatie' en 'onderhoud of service' gehandhaafd omdat in het nationale certificeringssysteem personen standaard voor zowel F-gassen als OAS worden gecertificeerd aangezien de werkzaamheden hetzelfde zijn. Wel is installatie van apparatuur met OAS inmiddels verboden en is onderhoud of service nog slechts mogelijk in combinatie met terugwinning, tenzij het circuit dat OAS bevat niet wordt geopend. Alleen bij de vrijgestelde toepassingen als genoemd in hoofdstuk III van de OAS-verordening is onderhoud of service met opening van een circuit dat OAS bevat nog toegestaan. Het derde lid is gewijzigd omdat de nationale gecombineerde F-gassen- en OAS-certificering van natuurlijke personen vanwege de bepaling terzake in de F-gassenverordening vanaf nu maar voor een beperkte tijd is en daarna hercertificering nodig is. In het vierde lid is de eerste volzin omgezet in een kan-bepaling om de mogelijkheid te behouden bepalingen in te trekken die krachtens dit lid in de Regeling F-gassen en OAS zijn opgenomen, in lijn met de verlaging van de administratieve lasten die met de herziening van de OAS-verordening is beoogd.

Onderdeel K

In artikel 12 is de verwijzing naar de F-gassenverordening aangepast vanwege herschikking van de betreffende bepaling ten opzichte van de voorgaande verordening.

Onderdeel L

Aan artikel 18 is een lid toegevoegd als overgangsbepaling. In het vijfde lid (nieuw) is geregeld dat houders van een vakbekwaamheidsbewijs voor het werken met natuurlijke koudemiddelen niet direct na inwerkingtreding van de nieuwe certificeringsverplichting zo'n nieuw certificaat moeten hebben of gaan halen. Voor zover een marktgebaseerd vakbekwaamheidssysteem voldoet aan de minimumeisen uit de betreffende uitvoeringsverordening is immers gewaarborgd dat de betreffende persoon voldoende is gekwalificeerd. Dit geldt wel alleen voor de categorie apparatuur (vulinhoud) en het type koudemiddel waarvoor het vakbekwaamheidsbewijs is afgegeven. Ook geldt het hooguit tot 12 maart 2029, in aansluiting op de opfrisverplichting uit de F-gassenverordening. .

Zie ook paragraaf 3.2 van het algemene deel van de toelichting.

Artikel II, wijziging Besluit activiteiten leefomgeving

Onderdelen A en B

In Bijlage I zijn de begripsbepalingen van de F-gassenverordening en de OAS-verordening aangepast (Onderdeel B). Ook zijn de benamingen van de betreffende groepen stoffen in lijn gebracht met die verordeningen (Onderdeel A).

Artikel III, wijziging Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen

In artikel 1, eerste lid, onderdeel 6 is de omschrijving van OAS en F-gassen aangepast vanwege de publicatie van de OAS-verordening en de F-gassenverordening en de omschrijving van de betreffende groepen stoffen daarin.

Artikel IV, wijziging besluit OM-afdoening

In het Besluit OM-afdoening zijn de omschrijvingen van de feitcodes aangepast vanwege herschikking van de betreffende bepalingen in de F-gassenverordening en de OAS-verordening ten opzichte van de voorgaande verordeningen. Er is een feitcode toegevoegd voor handelingen door een natuurlijk persoon die daarvoor niet beschikt over een verplicht opleidingsattest.

Artikel V, inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst. Vanwege het opzetten van een databank treedt onderdeel G op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip in werking zodra de databank operationeel is.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

Bijlage. Transponeringstabellen

Besluit F-gassen en OAS	Besluit geïmplementeerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen
Regeling F-gassen en OAS	Regeling geïmplementeerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen

Bepaling F-gassenverordening	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling:	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Hoofdstuk I Algemene bepalingen			
Artikel 1 Onderwerp			
a t/m e (onderwerp)	Behoeft uit de aard van deze bepaling geen uitvoering	Geen beleidsruimte	-
Artikel 2 Toepassingsgebied			
a (f-gassen, genoemd in bijlage I, II en II)	Rechtstreekse werking volstaat	Geen beleidsruimte	-
b (producten en apparatuur met F-gassen)	Rechtstreekse werking volstaat	Geen beleidsruimte	-
Artikel 3 Definities			
1 t/m 4 en 6 t/m 46	Rechtstreekse werking volstaat	Geen beleidsruimte	-
5	Artikel 2a Besluit F-gassen en OAS	Lidstaat kan eigenaren aanwijzen als zijnde verantwoordelijk voor de verplichtingen van de exploitant in specifieke gevallen.	De eigenaar die een contract heeft afgesloten waarin de feitelijke macht, ook praktisch, is overgedragen aan een dienstverlener, is aangewezen als zijnde eveneens verantwoordelijk voor de verplichtingen van de exploitant in specifieke gevallen. Zie ook paragraaf 3.3 van het algemene deel van de toelichting.
Hoofdstuk II Insluiting			
Artikel 4 Preventie van emissies			

Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder a, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 5 Lekcontroles			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder b, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder b, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder b, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder b, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder b, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder b en artikel 6, vierde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Rechtstreekse werking volstaat	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	
Artikel 6 Lekkagedetectiesystemen			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder c en artikel 6, vierde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder c en artikel 6, vierde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder c en artikel 6, vierde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder c en artikel 6, vierde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 7 Bewaren van gegevens			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder d, artikel 6a en artikel 12, eerste lid, onder f, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 3, artikel 4, eerste lid, onder d, en artikel 12, eerste lid, onder f, Besluit F-gassen en OAS	Er kan een databank worden opgezet voor de gegevens bedoeld in het eerste lid.	Er wordt gewerkt aan het opzetten van een databank. Zie ook paragraaf 3.3 van het algemene deel van de toelichting.
Derde lid	Artikel 3, artikel 4, eerste lid, onder e, en artikel 12, eerste lid, onder f, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 3, artikel 4, eerste lid, onder f, en artikel 12, eerste lid,	Geen beleidsruimte	-

	onder f, Besluit F-gassen en OAS		
Vijfde lid	Artikel 3, artikel 4, eerste lid, onder g, en artikel 12, eerste lid, onder f, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 8 Terugwinning en vernietiging			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder h, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder h, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder h, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder h, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder h, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Negende lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder i, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Twaalfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Dertiende lid	Feitelijk handelen	Geen beleidsruimte	-
Artikel 9 Uitgebreide regelingen voor producentenverantwoordelijkheid			
Eerste lid	Zal worden geïmplementeerd door wijziging van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur of door een nieuwe regeling, en door feitelijk handelen.	Geen beleidsruimte	-
Artikel 10 Certificering en opleiding			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder j, artikel 6, eerste lid en vierde lid, en artikel 18, vijfde lid, Besluit F-gassen en OAS Implementatie tevens in de Regeling F-gassen en OAS en de daarin aangewezen Beoordelingsrichtlijnen voor natuurlijke personen.	Er kunnen strengere kwalificatieve verplichtingen worden opgelegd dan een opleidingsattest.	In plaats van een opleidingsattest is vastgehouden aan de eerder ingevoerde certificeringsplicht voor lekcontroles van en terugwinning uit klimaatregelingsapparatuur met geïmplementeerde broeikasgassen in motorvoertuigen die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2006/40/EG vallen. Zie ook paragraaf 3.2 van het algemene deel van de toelichting.
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder j, en artikel 6, tweede en derde lid, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Implementatie in de Beoordelingsrichtlijnen voor natuurlijke personen aangewezen in de Regeling F-gassen en OAS, en door feitelijk handelen.	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Implementatie in de Beoordelingsrichtlijn voor ondernemingen aangewezen in de Regeling F-gassen en OAS.	Geen beleidsruimte	-

Vijfde lid	Implementatie in de Beoordelingsrichtlijnen voor natuurlijke personen aangewezen in de Regeling F-gassen en OAS, en door feitelijk handelen.	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Richt zich tot het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Implementatie in de Regeling F-gassen en OAS en de daarin aangewezen Beoordelingsrichtlijnen voor natuurlijke personen.	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Negende lid	Artikel 6, derde lid, onderdelen a en e. Implementatie tevens in de Regeling F-gassen en OAS, en door feitelijk handelen.	Keuze om een opfriscursus dan wel een evaluatieprocedure te verplichten.	Voor natuurlijke personen waarvoor een certificaat verplicht is, is hercertificering verplicht. Voor natuurlijke personen waarvoor een opleidingsattest verplicht is, is een opfriscursus verplicht.
Tiende lid	Eerste lid, feitelijk handelen. Tweede lid, reeds geïmplementeerd in artikel 17, Besluit F-gassen en OAS, en artikelen 6 en 22, aanhef en onderdeel a, van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties.	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Twaalfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder j, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Dertiende lid	Niet van toepassing voor Nederland	Geen beleidsruimte	-
Veertiende lid	Artikel 6, vijfde lid, Besluit F-gassen en OAS	Er kunnen certificerings - en opleidingsprogramma's	Het bestaande certificeringssysteem is uitgebreid. Zie ook paragraaf 3.2 van het

		worden ingesteld met betrekking tot andere dan in artikel 10, eerste lid, van de F-gassenverordeningen bedoelde apparatuur en activiteiten.	algemene deel van de toelichting.
Hoofdstuk III Regulering van het gebruik			
Artikel 11 Beperkingen op het op de markt brengen			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder k en l, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder k, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder m, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder n, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder p, Besluit F-gassen en OAS	Verzoek om vrijstelling van maximaal vier jaar.	Er is vooralsnog geen aanleiding om vrijstelling te vragen.
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder e en n, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder f en n, Besluit F-gassen en OAS en	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Artikel 4, eerste lid, onder n, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 12 Etikettering en product- en apparatuurinformatie (van toepassing met ingang van 1 januari 2025)			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder o, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder p, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder o, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder o, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Artikel 4, eerste lid, onder q en r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Negende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q en r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q en r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder q en r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Twaalfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder q en r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Dertiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Veertiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder r, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijftiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zestiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder q, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zeventiende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Achttiende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 13 Regulering van het gebruik			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder s, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder s, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder t, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder u, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder v, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder u en v, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder w, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder s, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	Dit verbod wordt geïnterpreteerd als geldend voor zowel R-desfluraan als S-desfluraan als mengsels van beide isomeren.
Negende lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Twaalfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Dertiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Veertiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijftiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zestiende lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zeventiende lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder x, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Achttiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder s, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Negentiende lid	Artikel 4, eerste lid, onder y, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Twintigste lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder y, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Hoofdstuk IV Productierechten en vermindering van de in de handel gebrachte hoeveelheid fluorkoolwaterstoffen			
Artikel 14 Productie van fluorkoolwaterstoffen			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder z, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 3 en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder z, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 15 Overdracht en vergunning van productierechten met het oog op industriële rationalisering			
Eerste lid	Artikel 3 en rechtstreekse werking volstaat	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 3 en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 3 en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 16 Vermindering van de in de handel gebrachte hoeveelheid fluorkoolwaterstoffen			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder p en aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 17 Vaststelling van referentiewaarden en quotumtoewijzingen voor het in de handel brengen van fluorkoolwaterstoffen			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-

Achtste lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa, Besluit F-gassen en OAS en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 18 Voorwaarden voor registratie en ontvangst van quota			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ac, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 19 Met fluorkoolwaterstoffen voorgevulde producten of apparatuur			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder ab, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder ab, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ab, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ab, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ab, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 20 Het F-gasportaal			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-

Derde lid	Feitelijk handelen	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ac, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Geen implementatie nodig	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 3 en richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Rechtstreekse werking volstaat en richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 21 Overdracht van quota en toestemming om quota te gebruiken voor het in de handel brengen van fluorkoolwaterstoffen in ingevoerde apparatuur			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder ad, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Rechtstreekse werking volstaat	-	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ad, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aa en ab, Besluit F-gassen en OAS	-	-
Hoofdstuk V Handel			
Artikel 22 In- en uitvoer			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder ae, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder af, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 3 en artikel 4, eerste lid, onder af, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ag, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 23 Handelscontroles			

Eerste lid	Feitelijk handelen	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Vierde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vijfde lid	Feitelijk handelen	-	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Achtste lid	Artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Negende lid	Feitelijk handelen	-	-
Tiende lid	Eerste alinea, feitelijk handelen. Tweede alinea, artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Elfde lid	Feitelijk handelen	-	-
Twaalfde lid	Eerste en tweede alinea, Artikel 3 Besluit F-gassen en OAS en feitelijk handelen. Derde alinea, artikel 4, eerste lid, onder ah, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Dertiende lid	Feitelijk handelen	-	-
Artikel 24 Maatregelen voor het monitoren van de illegale handel			
Eerste lid	Artikel 3 en richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 25 Handel met staten of regionale organisaties voor economische integratie die geen partij zijn bij het protocol			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder ai, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	

Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie en artikel 4, eerste lid, onder ai, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder ai, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie en artikel 4, eerste lid, onder ai, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Hoofdstuk VI Rapportage en verzameling van emissiegegevens			
Artikel 26 Rapportage door de ondernemingen			
Eerste lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Achtste lid	Eerste en tweede alinea, artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

	Derde en vierde alinea richten zich tot de Europese Commissie		
Negende lid	Eerste alinea, Artikel 4, eerste lid, onder aj, Besluit F-gassen en OAS Tweede alinea richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Artikel 27 Verzameling van emissiegegevens			
Aanhef	Eerste en tweede alinea feitelijk handelen. Derde alinea richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Hoofdstuk VII Handhaving			
Artikel 28 Samenwerking en uitwisseling van gegevens			
Eerste lid	Artikel 3 Besluit F-gassen en OAS en feitelijk handelen	-	-
Tweede lid	Artikel 3 Besluit F-gassen en OAS en feitelijk handelen	-	-
Derde lid	Artikel 3 Besluit F-gassen en OAS en feitelijk handelen	-	-
Vierde lid	Artikel 3 Besluit F-gassen en OAS en feitelijk handelen	-	-
Artikel 29 Verplichting om controles te verrichten			
Eerste lid	Feitelijk handelen De aanwijzing van de bevoegde instanties is reeds geïmplementeerd: Inspectie Leefomgeving & Transport, in artikel 11a.2, eerste tot en met derde lid, juncto 18.2a, derde lid, alsmede 9.2.2.1, eerste lid, juncto 18.2b, tweede lid, Wet milieubeheer, juncto Besluit mandaat, volmacht en machtiging IG ILT handhaving Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen. Omgevingsdiensten, in artikel 8.40, eerste lid,	-	-

	juncto artikel 18.2, Wet milieubeheer, juncto artikel 18.2, vijfde lid, Omgevingswet, juncto artikel 13.12, eerste lid, aanhef en onder d, sub 2°, en onder f, juncto bijlage VI, categorie 6, Omgevingsbesluit. Hoeft voor de Douane niet te worden geïmplementeerd omdat sprake is van rechtstreekse werking van de artikelen 46 en 48, Verordening (EU) 952/2013 (Douanewetboek van de Unie).		
Tweede lid	Feitelijk handelen	-	-
Derde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vierde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vijfde lid	Feitelijk handelen	-	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zevende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 30 Melding van inbreuken en bescherming van personen die inbreuken melden			
Aanhef	Geen implementatie nodig	-	-
Hoofdstuk VIII Sancties, overlegforum, comitéprocedure en uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie			
Artikel 31 Sancties			
Eerste lid	Op grond van artikel 1a, lid 1° van de Wet op de economische delicten zijn economische delicten overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer (inrichtingen), 9.2.2.1,	-	-

	eerste lid, van de Wet milieubeheer (stoffen). Dit zijn de grondslagen voor de verbodsbepalingen in artikelen 4, 5 en 8 van het Besluit F-gassen en OAS. Op grond van artikel 1a, lid 2° van de Wet op de economische delicten zijn economische delicten zijn overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens 11a.2 eerste en derde lid van de Wet milieubeheer (certificering). Dit is de grondslag voor de verbodsbepalingen in artikel 6 en 9 van het Besluit F-gassen en OAS. De grondslag voor strafbeschikkingen zijn artikelen 257b en 257ba van het Wetboek van Strafvordering. Dit staat in artikel 4.3 van het Besluit OM-afdoening en nummers BO 400 – BO 402 van Bijlage II van het Besluit OM-afdoening. De grondslag voor een last onder bestuursdwang zijn artikel 18.4 van de Omgevingswet juncto artikel 18.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer. De grondslag voor een last onder dwangsom is artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De grondslag voor het intrekken van een beschikking is 18.10 van de Omgevingswet juncto artikel 18.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer.		
--	---	--	--

Tweede lid	Hoort bij derde lid	-	-
Derde lid	De instrumenten bestuurlijke boete (administratieve financiële sancties), de verbeurdverklaring of inbeslagname en het tijdelijke verbod zullen worden toegevoegd door middel van het implementatiewetsvoorstel.	-	-
Vierde lid	Hoort bij derde lid	-	-
Vijfde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 32 Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot het Europees Parlement en de Raad	-	-
Vierde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vijfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 33 Overlegforum			
Aanhef	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 34 Comitéprocedure			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Hoofdstuk IX Overgangs- en slotbepalingen			
Artikel 35 Evaluatie			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-

Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vierde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vijfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zevende lid	Richt zich tot de Europese wetenschappelijke adviesraad inzake klimaatverandering	-	-
Artikel 36 Wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937			
Aanhef	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 37 Intrekking en overgangsbepalingen			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Derde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Vierde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Vijfde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 38 Inwerkingtreding en toepassing			
Aanhef	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlagen			
Bijlage I	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage II	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage III	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage IV	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage V	Geen implementatie nodig	-	-

Bijlage VI	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage VII	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage VIII	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage IX	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage X	Geen implementatie nodig	-	-

Bepaling OAS-verordening	Bepaling in implementatieregeling of bestaande regeling:	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze(n) bij de invulling van de beleidsruimte
Hoofdstuk I Algemene bepalingen			
Artikel 1 Onderwerp			
Onderwerp	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 2 Toepassingsgebied			
Onderdeel a	Rechtstreekse werking volstaat	-	-
Onderdeel b	Rechtstreekse werking volstaat	-	-
Artikel 3 Definities			
1 t/m 19	Rechtstreekse werking volstaat	-	-
Hoofdstuk II Verbodsbepalingen			
Artikel 4 Verbodsbepalingen met betrekking tot ozonafbrekende stoffen			

Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 5 Verbodsbepalingen met betrekking tot producten en apparatuur die ozonafbrekende stoffen bevatten of nodig hebben voor hun werking			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Hoofdstuk III Vrijstellingen van verbodsbepalingen			
Artikel 6 Grondstoffen			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 7 Technische hulpstoffen			

Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 8 Essentiële laboratorium- en analytische toepassingen			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Zevende lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 9 Kritische toepassingen van halonen			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Artikel 10 Gebruik in noodgevallen van methylbromide			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 11 Vrijstellingen met betrekking tot producten en apparatuur die ozonafbrekende stoffen bevatten of nodig hebben voor hun werking			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder b, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Artikel 12 Vernietiging en regeneratie			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 13 Invoer			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 14 Uitvoer			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Artikel 15 Vrijstellingsvoorwaarden			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 8, eerste lid, onder a, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Hoofdstuk IV Handel			
Artikel 16 Vergunningensysteem			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zevende lid	Feitelijk handelen	-	-
Achtste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Negende lid	Geen implementatie nodig	-	-

Tiende lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Feitelijk handelen	-	-
Twaalfde lid	Feitelijk handelen	-	-
Dertiende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Veertiende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vijftiende lid	Feitelijk handelen	-	-
Artikel 17 Handelscontroles			
Eerste lid	Feitelijk handelen	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Vijfde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Zesde lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zevende lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Achtste lid	Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Negende lid	Geen implementatie nodig	-	-
Tiende lid	Eerste alinea, feitelijk handelen. Tweede alinea, Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Elfde lid	Eerste alinea, feitelijk handelen. Tweede alinea, Artikel 8, eerste lid, onder c, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Twaalfde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Dertiende lid	Eerste alinea, feitelijk handelen. Tweede alinea, rechtstreekse werking volstaat.	-	-
Artikel 18 Maatregelen voor het monitoren van de illegale handel			
Eerste lid	Richt zich tot de Commissie	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Commissie	-	-
Artikel 19 Handel met staten of regionale organisaties voor economische integratie en gebieden die geen partij zijn bij het protocol			

Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder d, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder d, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder d, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder d, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder d, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Hoofdstuk V Emissiebeheersing			
Artikel 20 Terugwinning en vernietiging van gebruikte ozonafbrekende stoffen			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder e, en artikel 9, eerste lid, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder e, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder e, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder e, en artikel 9, eerste lid, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder f, en artikel 9, eerste lid, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 8, eerste lid, onder e, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-

Zevende lid	Artikel 8, eerste lid, onder f, van het Besluit F-gassen en OAS		
Achtste lid	Artikel 9, derde lid, onderdeel a, en vierde lid van het Besluit F-gassen en OAS, en de in de Regeling F-gassen en OAS aangewezen Beoordelingsrichtlijnen.	Geen beleidsruimte	-
Artikel 21 Uitstoot van ozonafbrekende stoffen en controles op lekkage			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Derde lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Vijfde lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Zesde lid	Artikel 9, derde lid, onderdeel a, van het Besluit F-gassen en OAS, en de in de Regeling F-gassen en OAS aangewezen Beoordelingsrichtlijnen.	Geen beleidsruimte	-
Hoofdstuk VI Lijsten van ozonafbrekende stoffen en rapportage			
Artikel 22 Wijzigingen van de lijsten van ozonafbrekende stoffen			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 23 Rapportage door de lidstaten			

Eerste lid	Feitelijk handelen	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Artikel 24 Rapportage door ondernemingen			
Eerste lid	Artikel 8, eerste lid, onder g, van het Besluit F-gassen en OAS	Geen beleidsruimte	-
Tweede lid	Feitelijk handelen	-	-
Derde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vierde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Hoofdstuk VII Handhaving			
Artikel 25 Samenwerking en uitwisseling van informatie			
Eerste lid	Feitelijk handelen	-	-
Tweede lid	Feitelijk handelen	-	-
Derde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vierde lid	Feitelijk handelen	-	-
Artikel 26 Verplichting om controles te verrichten			
Eerste lid	Feitelijk handelen De aanwijzing van de bevoegde instanties is reeds geïmplementeerd: Inspectie Leefomgeving & Transport, in artikel 11a.2, eerste tot en met derde lid, juncto 18.2a, derde lid, alsmede 9.2.2.1, eerste lid, juncto 18.2b, tweede lid, Wet milieubeheer, juncto Besluit mandaat, volmacht en machtiging IG ILT handhaving	Geen beleidsruimte	

	Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen. Omgevingsdiensten, in artikel 8.40, eerste lid, juncto artikel 18.2, Wet milieubeheer, juncto artikel 18.2, vijfde lid, Omgevingswet, juncto artikel 13.12, eerste lid, aanhef en onder d, sub 2°, en onder f, juncto bijlage VI, categorie 6, Omgevingsbesluit. Hoeft voor de Douane niet te worden geïmplementeerd omdat sprake is van rechtstreekse werking van de artikelen 46 en 48, Verordening (EU) 952/2013 (Douanewetboek van de Unie).		
Tweede lid	Feitelijk handelen	-	-
Derde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vierde lid	Feitelijk handelen	-	-
Vijfde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Zesde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zevende lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Hoofdstuk VIII Sancties, comitéprocedure en uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie			
Artikel 27 Sancties			
Eerste lid	Op grond van artikel 1a, lid 1° van de Wet op de economische delicten zijn economische delicten overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens 8.40, eerste lid, van de Wet milieubeheer (inrichtingen), 9.2.2.1,	Geen beleidsruimte	-

	eerste lid, van de Wet milieubeheer (stoffen). Dit zijn de grondslagen voor de verbodsbepalingen in artikelen 4, 5 en 8 van het Besluit F-gassen en OAS. Op grond van artikel 1a, lid 2° van de Wet op de economische delicten zijn economische delicten zijn overtredingen van voorschriften, gesteld bij of krachtens 11a.2 eerste en derde lid van de Wet milieubeheer (certificering). Dit is de grondslag voor de verbodsbepalingen in artikel 6 en 9 van het Besluit F-gassen en OAS. De grondslag voor strafbeschikkingen zijn artikelen 257b en 257ba van het Wetboek van Strafvordering. Dit staat in artikel 4.3 van het Besluit OM-afdoening en nummers BO 400 – BO 402 van Bijlage II van het Besluit OM-afdoening. De grondslag voor een last onder bestuursdwang zijn artikel 18.4 van de Omgevingswet juncto artikel 18.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer. De grondslag voor een last onder dwangsom is artikel 5:32, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De grondslag voor het intrekken van een beschikking is 18.10 van de Omgevingswet juncto artikel 18.1a, eerste lid, van de Wet milieubeheer.		
--	---	--	--

Tweede lid	Hoort bij derde lid	-	-
Derde lid	De instrumenten bestuurlijke boete (administratieve financiële sancties), de verbeurdverklaring of inbeslagname en het tijdelijke verbod zullen worden toegevoegd door middel van het implementatiewetsvoorsel.	Geen beleidsruimte	-
Vierde lid	Hoort bij derde lid	-	-
Artikel 28 Comitéprocedure			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 29 Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie			
Eerste lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Tweede lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Derde lid	Richt zich tot het Europese Parlement en de Raad	-	-
Vierde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Vijfde lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-
Zesde lid	Richt zich tot het Europese Parlement en de Raad	-	-
Hoofdstuk IX Overgangs- en slotbepalingen			
Artikel 30 Evaluatie			
Eerst lid	Richt zich tot de Europese Commissie	-	-

Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 31 Intrekking en overgangsbepalingen			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	-	-
Tweede lid	Geen implementatie nodig	-	-
Derde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Vierde lid	Geen implementatie nodig	-	-
Artikel 32 Inwerkingtreding en toepassing			
Eerste lid	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlagen			
Bijlage I	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage II	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage III	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage IV	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage V	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage VI	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage VII	Geen implementatie nodig	-	-
Bijlage VIII	Geen implementatie nodig	-	-

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Klimaat en Groene Groei
Mevrouw drs. S.Th.M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/SH/Is/ATR3456/2024-U064

Uw referentie

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Datum 10 juli 2024
Betreft Wijziging Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen

Geachte mevrouw Hermans,

Op 1 juli 2024 is de *Wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en enkele andere besluiten in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 en Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1005/2009* voor advies toegezonden. De adviestertermijn van Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) verloopt op 29 juli 2024.

Context en inhoud van het voorstel

Fabrikanten van onder meer airconditioningsystemen, koelinstallaties en warmtepompen gebruiken koudemiddelen voor de koeling. Dit gebeurt met natuurlijke en synthetische koudemiddelen, waaronder gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen). In het verleden gebeurde dit ook met ozonlaagafbrekende stoffen (OAS). F-gassen en OAS zijn niet goed voor het klimaat. Het gebruik van deze stoffen moet daarom omlaag. Internationale afspraken daarover zijn ook vastgelegd in Europese verordeningen. Recentelijk zijn de verordeningen aangescherpt. De verordeningen werken rechtstreeks. Dit voorstel regelt de uitvoeringsbepalingen. De inhoud van het voorstel is te vatten in vier onderdelen: (1) aanvulling verbodsbepalingen, (2) verbreding certificeringsplicht, (3) aanwijzen eigenaar als exploitant, en (4) databank.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De voorliggende wijzigingen zijn nodig voor de uitvoering van de verordeningen op het gebied van F-gassen en OAS. De noodzaak van het voorstel is daarmee gegeven. Op sommige punten heeft Nederland ruimte om zelf keuzes te maken. Zo hebben lidstaten de optie om aanvullende eisen te stellen ten aanzien van kwalificaties van bedrijven en personeel om uitstoot te voorkomen, knelpunten te voorkomen of beter zicht te houden op de uitstoot.

Het college heeft geen opmerkingen bij nut en noodzaak.

2. Minder belastende alternatieven

Het voorstel maakt gebruik van nationale beleidsruimte. Bij één van de keuzes levert dat een vraag op. Hoewel de toelichting zegt dat certificering voor bedrijven makkelijker is (en lagere regeldruk met zich meebrengt) dan het alternatief om aan te tonen dat een opleiding aan de relevante eisen voldoet, is deze redenering alleen kwalitatief onderbouwd en niet kwantitatief. Het college merkt op dat het voor sommige bedrijven mogelijk minder belastend is als zij niet aan certificeringsverplichtingen hoeven te voldoen. Het college vindt het daarom logischer dat bedrijven zelf kunnen kiezen of zij met behulp van certificering of een opleidingsbewijs willen aantonen dat zij de juiste kwalificaties hebben om te werken met (synthetische) koudemiddelen.

2.1 Het college adviseert bedrijven de keuze te geven op welke wijze zij aantonen dat zij de juiste kwalificaties hebben om te werken met F-gassen en OAS, wanneer de EU-verordeningen daar de ruimte voor bieden.

3. Werkbaarheid

Nederland heeft reeds een certificeringsstelsel. Het voorstel sluit voor nieuwe certificeringsverplichtingen aan bij het bestaande stelsel. Het college heeft hier geen opmerkingen bij. De vormgeving van de databank is (nog) niet vastgelegd. Het voorstel geeft wel alvast aan dat een logboek sowieso verplicht is en bedrijven middels software data eenvoudig kunnen delen. Het college heeft ook hier geen opmerkingen bij.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting gaat uitgebreid in op de gevolgen van het voorstel. Voor bedrijven geldt dat zowel installateurs als ondernemingen te maken krijgen met de gevolgen van het voorstel. Verder hebben ook exameninstellingen en keuringsinstanties te maken met de gevolgen van de verordeningen en de keuzes die het voorstel maakt. De regeldrukkosten voor de certificering zijn volledig in kaart gebracht. Het voorstel verwijst naar het Impact Assessment voor de kosten die 1-op-1 uit de verordeningen volgen, waaronder aanpassingskosten. In zoverre geeft de regeldrukparagraaf geen aanleiding tot opmerkingen. Het college merkt wel op dat als het voorstel ervoor kiest om de keuze voor wel of geen certificering bij bedrijven zelf te laten, dat daar de regeldrukgevolgen van in kaart gebracht moeten worden.

Het college heeft geen andere opmerkingen ten aanzien van de regeldrukgevolgen.

Dictum

Dit voorstel maakt gebruik van nationale beleidsruimte uit EU-verordeningen. Het voorstel kiest voor certificering in plaats van lichtere eisen en gaat dus verder dan de vereisten uit de verordeningen. Het zou logischer zijn om deze keuze bij bedrijven zelf te laten.

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Vaststellen nadat, met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

Ministerie van KGG

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

**Omgeving, Dienstverlening
en Vergunningen**

Netwerken leefomgeving en
wonen

Postbus 16191

2500 BD Den Haag

Contactgegevens

Coördinerend adviseur Milieu
Netwerken
Omgeving en Wonen

Uw kenmerk

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

Ons kenmerk

ILT-2024/41087

Bijlage

1

Datum 23 september 2024

Betreft Verzoek om UHT-toets voor wijziging van het Besluit F-gassen en OAS i.v.m. de herziene EU-verordeningen F-gassen en OAS

Geachte mevrouw [REDACTED],

Naar aanleiding van uw verzoek om UHT-toets op het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaag afbrekende stoffen heeft de ILT de daarmee te vergelijken HUF-toets uitgevoerd. HUF staat voor: Handhaafbaar, Uitvoerbaar en Fraudebestendig.

In uw verzoek geeft u aan dat in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 betreffende gefluoreerde broeikasgassen (hierna F-gassen) en Verordening (EU) 2024/590 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (hierna OAS) het besluit moet worden aangepast.

Mijn reactie heeft even op zich laten wachten o.a. door personele wisselingen.

Ik beoordeel het besluit als handhaafbaar, uitvoerbaar mits in de benodigde middelen wordt voorzien en beperkt fraudebestendig, daarnaast is er nog een aantal punten die om aandacht vragen. Ik licht die hieronder kort toe.

Handhaafbaar, Uitvoerbaar en Fraudebestendig

In het algemeen is de herziene verordening en het besluit goed te handhaven. Echter een aantal niet gespecificeerde normen vereisen nader onderzoek. Het betreft hier normen omtrent vernietiging, terugwinnen en opvangen van F-gassen en OAS. Verder is op onderdelen onduidelijk wie het bevoegd gezag is en is er overlap in de bevoegdheden. Dit betreft de rol en taakverdeling tussen de ILT en Omgevingsdiensten.

Op het gebied van uitvoerbaarheid moeten binnen de ILT nieuwe werkprocessen worden ingericht voor onder andere bestuurlijk toezicht en handhaving op het tegengaan van illegale handel. Daarnaast is het vervoeren, opslaan en vernietigen van in beslag genomen F-gassen en OAS nieuw voor de ILT.

Om het toezicht goed te kunnen uitoefenen is nodig dat de ILT haar informatiepositie verstevigd. Er is bijvoorbeeld meer inzicht nodig in de lekverliezen, hierbij denk ik aan een nationale database voor logboekregistraties.

De fraudegevoeligheid van de herziene verordening wordt beïnvloed doordat de ILT niet de mogelijkheid heeft vergunningen van frauderende of slecht functionerende vergunninghouders (OTS-en) in te trekken. Tevens is het zicht op frauduleuze handelingen in het buitenland beperkt omdat de ILT geen toegang heeft tot het niet Nederlandse deel van het door de EU-commissie beheerde OAS-vergunningen portaal. Daarnaast beschikt de ILT niet over het instrument schorsen of intrekken van BRL-certificaten. Dit is naar mijn mening nodig om slagvaardig te kunnen interveniëren.

**Omgeving, Dienstverlening
en Vergunningen**

Netwerken leefomgeving en
wonen

Datum

23 september 2024

Financiële consequenties

Een intensivering van het toezicht en de handhaving leidt tot substantieel hogere kosten in de uitvoering. De vernietigingen van één kilogram OAS en F-gas kost ongeveer 10 euro. De kosten voor de ILT kunnen daardoor oplopen tot een miljoenenbedrag. Het is daarom goed vooraf bindende afspraken te maken tussen ILT en KGG over eventuele kosten bij inbeslagname.

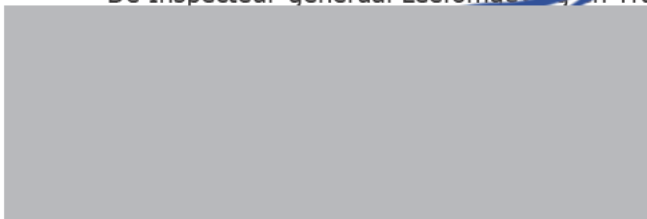
Voor de uitvoering van de nieuwe taken en de intensivering op de bestaande taken die voortvloeien uit deze herziene verordening en het gewijzigde besluit is structureel extra personele inzet nodig. De inschatting van de ILT is dat 4 fte nodig is op de niveaus S10 t/m S 12. Denk hierbij aan proactieve inzet op de bestrijding van illegale handel en smokkel. Dit vraagt om expertise en intensivering van de internationale samenwerking.

In de huidige prioritering is er beperkt aandacht voor het toezicht op de natuurlijke koudemiddelen. De herziene verordening vraagt hier extra inzet op. Bij inzet op dit onderwerp is 2 fte S9 t/m S10 extra nodig bovenop de hiervoor genoemde 4 fte.

Graag uw aandacht voor de genoemde punten en ik wacht uw reactie af. Voor meer informatie verwijs ik u naar de checklist in de bijlage.

Hoogachtend,

De Inspecteur-generaal Leefomgeving en Transport,

CHECKLIST HUF-TOETS

Toetsonderwerpen HUF-toetsen

De onderstaande onderwerpen komen aan de orde bij het uitvoeren van een toets.

Om wet- en regelgeving te kunnen handhaven is een aantal zaken essentieel:

- er moet een toezichthouder zijn aangesteld;
- er moeten heldere en eenduidige normen zijn;
- het moet duidelijk zijn tot wie deze normen zijn gericht;
- de toezichthouder moet over een adequaat handhavingsinstrumentarium beschikken.

Dit toetskader is voor het onderdeel Uitvoerbaarheid gebaseerd op [SCOPAFIJTH](#) (Security, Communicatie, Organisatie, Personeel, Administratieve organisatie, Financiën, Informatievoorziening, Juridisch, Technologie en Huisvesting)

Informatie

Onderhavige regelgeving	EU2024/573 en EU2024/590 en Besluit van , houdende wijziging van het Besluit gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaag afbrekende stoffen en enkele andere besluiten in verband met de uitvoering van Verordening (EU) 2024/573 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende gefluoreerde broeikasgassen, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2019/1937 en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 517/2014 en Verordening (EU) 2024/590 van het Europees Parlement en de Raad van 7 februari 2024 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1005/2009
Beoordelaar(s)	ILT/Team Broeikasgassen en Brandstoffen
Korte samenvatting regelgeving	Herziene verordeningen Gefluoreerde broeikasgassen en Ozon Afbrekende Stoffen en het bijbehorende gewijzigde besluit
Verantwoordelijk afdelingshoofd	

1 Handhaafbaarheid

Het aspect handhaafbaarheid richt zich op de vraag of de wetgeving voldoende handvatten biedt om te kunnen handhaven op de normen die in de wetgeving zijn opgenomen. Dit aspect wordt vanuit drie invalshoeken beoordeeld: de wetgeving zelf, de naleving door de [Normadressaat](#) en de handhaving door de toezichthouder(s).

1.1 Wetgeving

1. Is de regeling duidelijk en specifiek geformuleerd? (aannee: het besluit)	Verordening is op het punt van best beschikbare technieken (F-gassen 4.1, 8.9, 8.10) en economisch niet haalbaar onvoldoende gespecificeerd, waardoor handhaving op deze punten lastig is. Daarvoor moet expertise verder worden opgebouwd.
2. Zijn de begripsomschrijvingen duidelijk en specifiek geformuleerd en in overeenstemming met begripsomschrijvingen in gerelateerde regelgeving?	In het besluit zijn de begripsomschrijvingen duidelijk.

3. Zijn de normen waar het in de regeling om gaat duidelijk?	In het geval van terugwinning en/of opvangen van gassen en eventueel vernietiging is de norm niet duidelijk. Zie punt 1
4. Zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden duidelijk vastgelegd?	Over het algemeen wel, maar op het gebied van schuimen niet. Wie is verantwoordelijk voor de processtappen van de circulariteitsketen? Omgevingsdiensten en/of ILT?

1.2 Naleving door Normadressaat

1. Is duidelijk tot wie de norm is gericht? (Normadressaat), is de doelgroep duidelijk afgebakend?	Ja, met uitzondering van de definitie van de exploitant en dan met name het gedeelte wie de feitelijke macht heeft over het technische functioneren van het product, apparaat of inrichting. (Kan nu de dienstverlener worden aangesproken?) (formulering) De Guidance uit 2016 heeft aanpassing/actualisatie. De vraag hoe de exploitant de feitelijke macht delegeert is onvoldoende gedefinieerd.
2. Is de norm uitvoerbaar (haalbaar/realistisch) voor de Normadressaat?	Ja, over het algemeen wel. Zie 1.2 punt 3.
3. Is duidelijk hoe de norm moet worden nageleefd?	Het is niet altijd duidelijk hoe en op welke manier de norm (best beschikbare technieken ontbreken) moet worden nageleefd hiervoor is aanvullend onderzoek nodig waarvoor extra middelen nodig zijn. Afhankelijk van de uitkomsten van deze onderzoeken, kunnen er mogelijk beleidsmaatregelen ter verduidelijking van de gewenste norm worden opgesteld.
4. Is overschrijding van de norm eenvoudig en eenduidig door de Normadressaat vast te stellen?	Ja, behalve het genoemde bij 1.2 punt 3.
5. Zijn de lasten voor de Normadressaat duidelijk?	Nee, moet nader ingevuld worden, zie 1.2 punt 3.
6. Zijn er ontwikkelingsmogelijkheden voor de naleving van de norm?	Ja, de hierboven genoemde onduidelijkheden geven ontwikkelingsmogelijkheden.

1.3 Handhaving door de toezichthouder

1. Is duidelijk welke organisaties de ontwerp-regelgeving zullen uitvoeren/handhaven?	Nee, het is nog niet duidelijk wat de bevoegdheden zijn van de diverse organisaties. Door de komst van de Omgevingswet en aanhangige besluiten zijn er onduidelijkheden ontstaan in wie het bevoegd gezag is. OD's en/of ILT
2. Is de norm uitvoerbaar/handhaafbaar?	Ja, met uitzondering van de hierboven genoemde punten.
3. Is overschrijding van de norm eenvoudig en eenduidig door de toezichthouder(s) vast te stellen?	Nee, hiervoor is op sommige gebieden nader onderzoek nodig. Er is onderzoek nodig naar de wijze waarop de Normadressaat aan zijn verplichtingen heeft voldaan. (best beschikbare techniek, of economisch haalbaar)
4. Is duidelijk hoe de handhaving van de norm moet plaatsvinden? Beschikt de toezichthouder over een toereikend instrumentarium (binnen het Interventiekader) om te kunnen handhaven?	Grotendeels wel echter, er zullen nog instrumenten moeten worden toegevoegd, zoals een bestuurlijke boete. In diverse regelgeving is nog aanpassing nodig om alle beschikbare instrumenten in te kunnen zetten. Denk daarbij aan de WED en Wm. Er wordt nog onderzocht wat de (on)mogelijkheden zijn op bestuurlijk en strafrechtelijk gebied.

5a. Over welke persoonsgegevens moet de ILT kunnen beschikken en moet de ILT vastleggen? 5b. Voorziet de wetgeving in de bevoegdheid deze gegevens uit te wisselen en/of vast te leggen? Denk bijvoorbeeld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	5a: Bestuurlijk: NAW-gegevens van bestuurder bedrijf, of OTS, KVK-gegevens. Strafrechtelijk mogelijk meer, is geregeld door de AVG en WPG. 5b: Ja
6. Is de ingangsdatum van de regeling zodanig vastgesteld dat de voorbereidingstijd voor handhavende organisaties voldoende is?	Nee, nog niet voor het nieuwe uitvoeringsniveau.
Conclusie handhaafbaarheid: Samenvattend	-In het algemeen is het nieuwe besluit goed te handhaven, op een paar niet gespecificeerde normen na, die nader onderzoek vereisen. Hiervoor zijn extra middelen noodzakelijk. -Afhankelijk van de toedeling van bevoegdheden, zijn extra middelen nodig.

2 Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van beleid of van wet- en regelgeving behelst de vraag of het *toezicht* praktisch uitvoerbaar is. Dit betekent dat de ILT duidelijk en concreet moet hebben op welke wijze de ILT invulling kan geven aan die nieuwe of gewijzigde taak. N.B. Hier wordt dus niet gedoeld op de uitvoerbaarheid door de Normadressaat; deze wordt beoordeeld onder 1.2.2.

1. Vindt er met de Normadressaat toereikende communicatie plaats over de nieuwe wet- en regelgeving? Moet de ILT aanvullende communicatie inzetten om de Normadressaat te bereiken over de handhaving van de wet- en regelgeving?	Ja, er wordt voldoen gecommuniceerd vanuit het ministerie van KGG. Aanvullende communicatie door ILT op de inhoud is nodig.
2. Leidt de nieuwe wet- en regelgeving tot veranderingen in de organisatorische inrichting van de ILT? Denk hierbij niet alleen aan het 'harkje', maar ook aan verantwoordelijkheden en bevoegdheden, takenpakket en bemensing van afdelingen en programma's.	Nee. Wel is door de takenuitbreiding meer capaciteit nodig, zowel bemensing als financieel.
3. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de personele bezetting, zowel in kwantitatief en kwalitatief opzicht? Welke kennis en vaardigheden zijn benodigd en hoe moet hierin worden voorzien (werving nieuwe medewerkers, opleiden bestaande medewerkers, verplaatsing bestaande medewerkers)? Moeten er tijdelijk medewerkers worden ingehuurd om aanloopproblemen te ondervangen?	Ja. Voor de uitvoering van de nieuwe taken en de intensivering op de bestaande taken door deze herziene verordening is extra personele inzet nodig. De inschatting van de ILT is dat structureel 4 fte nodig zijn op de niveaus S10 t/m S 12. Denk hierbij aan proactieve inzet op de bestrijding van illegale handel en smokkel. Dit vraagt om expertise en intensivering van de internationale samenwerking. Met de huidige prioritering en door beperkte capaciteit kan geen aandacht gegeven worden aan het toezicht op de natuurlijke koudemiddelen zoals dat volgt uit de herziene verordening. Bij inzet op dit onderwerp is 2 fte S9 t/m S10 extra nodig.
4. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de procesinrichting binnen de ILT? Passen de nieuwe taken binnen de bestaande uniforme kaders of moeten deze worden aangepast/uitgebreid? Moeten er aanvullende werkinstructies worden opgesteld? Moeten	Ja, het is door de herziene verordening nodig om bestuurlijk te handhaven, daarop moeten nieuwe processen worden ingericht. Denk aan opslag drukhouders, vervoer en vernietiging van koudemiddelen.

bestaande kwaliteitsmanagementsystemen worden aangepast?		
5. De extra financiële lasten voor de ILT als gevolg van nieuwe taken moeten worden gedekt door tariefstelling derden (in geval van nieuwe taken op het gebied van vergunningverlening) en/of een hogere agentschapsbijdrage (in het geval van toezicht, of in het geval van vergunningverlening waar de tariefopbrengst niet dekkend zal zijn (art. 24 Hoofdstuk XII Rijksbegroting). De investeringen die de ILT moet doen om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren moeten in beeld zijn gebracht. Daarbij moet met name worden gedacht aan:		-Middelen voor onderzoek best beschikbare technieken en economische haalbaarheid. -Middelen voor afvoer en vernietiging van broeikasgassen en apparaten. -Middelen voor het inrichten en draaiende houden van bovenstaande processen.
5.a	Personele kosten (incidenteel/structureel)	Dit is beschreven bij hoofdstuk 2.3
5.b	Kosten van eventuele aanvullende bedrijfsmiddelen (meetapparatuur e.d.) (structureel)	Er is behoefte aan extra meetapparatuur om bij mogelijk illegale handel steekproefsgewijs vast te stellen om welk gas het gaat. Dit past bij het proactief aanpakken van de illegale handel. Mogelijk extra PBM's en meetapparatuur bij inspecties op de Natuurlijke koudemiddelen.
5.c	Kosten van aanpassingen aan bestaande/ investeringen in nieuwe informatiesystemen (incidenteel (ontwikkeling)/structureel (beheer))	Mogelijk bouwen en beheren van nieuwe database voor digitale logboeken, als dit bij de ILT wordt belegd.
5.d	Kosten van implementatie (bijvoorbeeld communicatie) (incidenteel)	nee
5.e	Kosten van huisvesting, voor zover niet opgenomen in de vaste FTE-opslag (incidenteel, bijvoorbeeld verhuiskosten of specifieke aanpassingen aan een pand)	Ja, gerelateerd aan de nieuwe FTE's
6. Heeft de nieuwe wet- en regelgeving gevolgen voor de informatievoorziening? Denk hierbij aan:		Ja
6.a	Dient er over de uitvoering van de wet- en regelgeving te worden gerapporteerd en kunnen deze rapportages worden verzorgd door de bestaande informatiesystemen?	Ja
6.b	Leiden aanpassingen aan de procesinrichting (zie 4) tot wijzigingen in bestaande informatiesystemen of de ontwikkeling/aanschaf van nieuwe informatiesystemen?	Ja, als de database logboek bij de ILT wordt belegd.
6.c	Moeten er afspraken over de archivering van gegevens worden gemaakt?	Huidige afspraken voldoen
6.d	Gegevensuitwisseling tussen organisaties:	i. nee, een structurele uitwisseling van gegevens moet nog nader worden ingevuld. ii. ja iii. ja, mits beheerlijst en de oorzaak van lekverlies worden opgenomen in het digitaal logboek. Dit is essentieel om de gegevens goed te kunnen ontsluiten. Dit is een aanvulling op art. 6a lid 2 van het F-gassen besluit. iv. ja v. ja vi. ja
	i Als uitvoering en toezicht bij meerdere organisaties is belegd, is dan voorzien in laagdrempelige gegevensuitwisseling tussen deze organisaties?	
	ii Als de Normadressaat gegevens moet leveren aan de uitvoeringsorganisatie of de handavingsorganisatie, is dan voorzien in laagdrempelige gegevensuitwisseling?	
	iii Is duidelijk welke gegevens moeten worden uitgewisseld?	
	iv Zijn deze gegevens eenduidig gedefinieerd?	
	v Is duidelijk op welke wijze de gegevens moeten worden uitgewisseld?	

	vi	Voorziet de wetgeving in de bevoegdheid deze gegevens uit te wisselen en vast te leggen? Denk bijvoorbeeld aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	
7.		Zijn de gevolgen van de nieuwe wet- en regelgeving voor de organisatiestructuur voldoende wettelijk verankerd in het Mandaatbesluit , mandaatregisters e.d. en zijn deze zaken tijdig met de Ondernemingsraad besproken?	Nee, nog niet
8.		Zijn er aanvullende technische hulpmiddelen nodig om de nieuwe wet- en regelgeving te kunnen uitvoeren/handhaven? Denk hierbij aan meetapparatuur, beschermingsmiddelen, specifieke werkplek- en communicatieapparatuur, transportmiddelen.	Ja, meetapparatuur, persoonlijke veiligheidsmiddelen bij toezicht op NKM-installaties
9.		Wat zijn de gevolgen van de nieuwe wet- en regelgeving voor de huisvesting van de ILT? Voldoen de bestaande locaties of zijn er uitbreidingen/verhuizingen nodig? Dienen er specifieke aanpassingen aan een gebouw te worden gemaakt om de nieuwe taken te kunnen uitvoeren?	nee
10.		Zijn er specifieke eisen op het gebied van beveiliging die voortvloeien uit de nieuwe taken? Denk hierbij aan de reeds genoemde aanpassingen aan gebouwen maar ook aan aanvullende eisen op het gebied van autorisaties voor en versleuteling van informatiesystemen?	Mogelijk, voor het implementeren van het digitale logboek zijn extra voorzieningen nodig, dit hangt af van waar en bij wie dit belegd wordt.
11.		Leidt de nieuwe wet- en regelgeving tot specifieke aandachtspunten op het gebied van integriteit?	nee
12.		Kan het toezicht effectiever worden met a) een andere interventiestrategie? b) of als vergunningverlening sterker kan worden ingezet als instrument voor gedragsverandering?	a. ja, mits het mogelijk wordt om alle instrumenten van de LHSO in te zetten. (o.a. Bestuurlijke boete) b. Dit is belegd bij RWS en Certificerende instanties. ILT heeft nieuwe aanvullende bevoegdheden nodig om zelf te kunnen optreden op het gebied van intrekken van vergunningen etc.
13.		Zijn er eventuele andere aandachtspunten uit bijvoorbeeld het kabinetsbeleid, het Meerjarenplan ILT of de IBRA die door de nieuwe wet- en regelgeving worden geraakt? Denk ook aan gevolgen voor de gezondheid, kans op ongelukken (fysieke schade) of economische en financiële gevolgen voor derden, waaronder voor burgers (niet zijde de normadressaat) en/of effecten op de leefomgeving/het milieu.	Ja, zie concept Criminaliteitsbeeld Milieu 2025. Broeikasgassen zijn een van de vier prioriteiten in het hoofdstuk klimaat waar op strafrechtelijke handhaving nodig is volgens CM '25.
Conclusie uitvoerbaarheid: Samenvattend, hoeveel extra fte en andere financiële middelen heeft de ILT nodig om het toezicht uit te kunnen voeren?			Extra fte: 6, zie 2.3 Extra financiële middelen: -Vervoer/opslag/vernietiging koudemiddelen. (10 euro per kg koudemiddel voor vernietiging) - Meet- en detectieapparatuur

3. Fraudebestendigheid

1. Zijn er partijen die (direct of indirect) gegevens verstrekken aan de overheid voor het nemen van een besluit, en die een financieel en/of economisch belang hebben bij het frauderen hiermee (denk ook aan intermediairs en onderlinge beïnvloeding door de partijen)? Zo ja, welke partijen?	Het is verbeterd met de herziene verordening. De EU-commissie beheert het f-gassenportaal met de bijbehorende informatie. Het zicht op frauduleuze handelingen in het buitenland is beperkt omdat de ILT geen toegang heeft tot het niet Nederlandse deel van het door de EU-commissie beheerde OAS-vergunningen portaal.
2. Zijn in de regeling maatregelen opgenomen om de fraude te voorkomen/bestrijden? Denk aan het instellen van meldpunten, het verplicht aanleveren van bewijsstukken, zoals certificaten, accountantsverklaringen, diploma's.	Ja
3. Zijn voldoende effectieve sancties benoemd in de regeling of toelichting voor alle betrokken partijen (inclusief intermediairs en certificerende instellingen)?	Nee, slecht functioneren van gecertificeerde OTSsen kan momenteel niet d.m.v. schorsen of intrekken van het certificaat direct worden aangepakt, omdat de verantwoordelijkheid daarvoor bij RWS en Certificerende Instellingen is belegd. Zie toelichting hieronder.
4. Is duidelijk welke maatregelen door de uitvoeringsorganisatie kunnen worden genomen om fraude zoveel mogelijk tegen te gaan (zoals controle van certificaten, administratief (keten-) toezicht, toepassing Wet BIBOB, raadpleging openbare registers voor controle van derden gegevens)?	Ja
Conclusie fraudebestendigheid:	De fraudegevoeligheid van de herziene verordening wordt beïnvloed doordat de ILT niet de mogelijkheid heeft vergunningen van frauderende of slecht functionerende vergunninghouders (OTS-en) in te trekken. Het zicht op frauduleuze handelingen in het buitenland is beperkt omdat de ILT geen toegang heeft tot het niet Nederlandse deel van het door de EU-commissie beheerde OAS-vergunningen portaal.

Toelichting 3.3:

In de huidige constructie is het als volgt:

Een Certificerende Instelling (CI) is een door de minister erkende instelling. Een bedrijfscertificaat (BRL 100) wordt verstrekt door de CI. Een Exameninstelling (EI) is een door de minister erkende instelling. Een persoonscertificaat (BRL 200) wordt verstrekt door de EI. RWS Leefomgeving is de uitvoerende organisatie voor het ministerie en ondersteund bovenstaand proces.

Juridisch is het zo dat als je geen certificaat verstrekt je deze ook niet kunt intrekken of schorsen, dit kan de ILT dus niet. Wel kan vanuit het publieke toezicht een dwingend verzoek aan de minister worden gedaan om een afgegeven certificaat door een CI in te laten trekken. Ook kan de ILT de minister verzoeken vanuit het publieke toezicht een erkenning van een CI in te laten trekken. De vraag is dan wel of daadwerkelijk certificaten worden geschorst of ingetrokken. Uit eerder ILT onderzoek is gebleken dat de praktijk is hier weerbarstig, er is sprake van wederzijdse (financiële) afhankelijkheid binnen dit soort stelsels. Functiescheiding is daardoor onder de huidige omstandigheden niet voldoende zuiver.

Er is dus geen sprake van afgegeven vergunningen zodat vanuit publiek toezicht door ILT rechtstreeks kan worden gehandeld. ILT kan daarom niet rechtstreeks ingrijpen door te schorsen of in te trekken. Dit is voor kwalitatief goed toezicht en handhaving wel wenselijk.

Conclusie:

Als ILT de mogelijkheid wil hebben om direct te kunnen schorsen of intrekken dan moet het stelsel hierop worden aangepast door ofwel een vergunningensysteem te introduceren met een bevoegdheid tot handhaving daarop door de ILT, of er moet een rol voor de ILT worden gecreëerd waarin het certificaten kan afgeven en dus ook schorsen en intrekken. In beide gevallen moeten bevoegdheden binnen het huidige stelsel worden aangepast.